

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYAL MEDYA KULLANIMININ CİNSEL İŞLEVLER VE
BOŞANMAYA ETKİSİ

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Gülsen ÜSTDAĞ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Onur Okan DEMİRCİ

İSTANBUL - 2019

TEZ TANITIM FORMU

- YAZAR ADI SOYADI** : Gülsen ÜSTDAĞ
- TEZİN DİLİ** : Türkçe
- TEZİN ADI** : Sosyal Medya Kullanımının Cinsel İşlevler ve Boşanmaya Etkisi
- ENSTİTÜ** : İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ANABİLİM DALI** : Psikoloji Ana Bilim Dalı
- TEZİN TÜRÜ** : Yüksek Lisans
- TEZİN TARİHİ** : 27.06.2019
- SAYFA SAYISI** : 95
- TEZ DANIŞMANLARI** : Dr. Öğr. Üyesi Onur Okan DEMİRCİ
- DİZİN TERİMLERİ** : Sosyal Medya, Cinsel İşlevler, Boşanma
- TÜRKÇE ÖZET** : Sosyal medya; bilgi ve içerik paylaşımında bulunmayı sağlayan, yorumlar ve bireysel mesajlarıyla kişilerin meşgul olmasına olanak sunan ve topluluk oluşturmayı hedefleyen bir yapısı bulunan sanal ortamlardır. Cinsel işlev bozukluğu; kadın ve erkekte cinsel işlevlerde ortaya çıkan bir bozukluktur. Boşanma ise evliliğin kanunen bitirilmesine denilir. Gerçekleştirdiğimiz araştırmadaysa bu değişkenlerden ışığında sosyal medya kullanımı ile cinsel işlevler ve boşanma arasındaki ilişkiye bakılmıştır.
- DAĞITIM LİSTESİ** : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Gülsen ÜSTDAĞ

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SOSYAL MEDYA KULLANIMININ CİNSEL İŞLEVLER VE
BOŞANMAYA ETKİSİ

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Gülşen ÜSTDAĞ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Onur Okan DEMİRCİ

İSTANBUL – 2019

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimseli ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Gölsen ÜSTDAĞ

.../.../2019

TC
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Gülşen ÜSTDAĞ'ın "Sosyal Medya Kullanımının Cinsel İşlevler ve Boşanmaya Etkisi" adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Onur Okan DEMİRCİ

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Kemal ER

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Hasan SEZEROĞLU

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

... / ... / 2019

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

Giriş: Sosyal medya; bilgi ve içerik paylaşımında bulunmayı sağlayan, yorumlar ve bireysel mesajlarıyla kişilerin meşgul olmasına olanak sunan ve topluluk oluşturmayı hedefleyen bir yapısı bulunan sanal ortamlardır. Cinsel işlev bozukluğu; kadın ve erkekte cinsel yanıt döngüsüyle ve cinsel istek bozukluklarıyla karakterize olan, psikofizyolojik farklılıklara göre ortaya çıkan bir bozukluktur. Boşanma ise evlenildikten sonra kanunen uygun görülen bazı nedenlerin olması durumunda eşlerin birisinin talebiyle hakimın evlilik birliğini bitirmesine denilir. Gerçekleştirdiğimiz araştırmadaysa bu değişkenlerden ışığında sosyal medya kullanımı ile cinsel işlevler ve boşanma arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

Amaç: Çalışmada sosyal medya ile cinsel işlevler ve sosyal medya ile boşanma arasındaki ilişkiyi ve bu değişkenlerle bazı sosyodemografik özellikler arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını araştırmak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini İstanbul ve Ankara ilinde yaşamakta olan bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise İstanbul ve Ankara ilinde yaşamakta olan 50 boşanmış 50 evli birey oluşturmaktadır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Golombok Rust Cinsel Doyum Envanteri ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu kullanılmıştır. Verilere düzenlenmiş olan ölçek aracılığıyla ulaşılmıştır, alt hedeflere yönelik istatistiksel yöntemlerle analiz gerçekleştirilmiştir. Kodlanmış SPSS (22) programı kullanılarak yapılan anketlerden ulaşılan veriler bilgisayar ortamına geçirilmiş ve istatistiksel işlem yapılmıştır. (Kolmogorov-Smirnov Testi'nden bu çalışma kapsamında veri dağılımının normalliğini ölçmek için faydalanılmıştır. Parametrik testlerde normal dağılımı tespit etmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov Testi'nden yararlanılır. Verilerin normal dağılmadığı Kolmogorov-Smirnov Testinden alınan değer $p < .05$ olmasıyla anlaşılırken; $p > .05$ olması ise verilerin normal dağıldığına işaretler. Anlamlılık seviyesi çalışmada en az. 05, güven aralığıysa % 95 olarak alınmıştır.)

Bulgular: Sanal Tolerans alt boyutu puan ortalaması 34.97 (6.62), Sanal İletişim alt boyutu puan ortalaması 27.02 (6.52) 'dır. Cinsel Doyum toplam puan ortalaması 5.56 (ss=1.81,)Sıklık alt boyutu puan ortalaması 4.17 (ss=1.47), İletişim alt boyutu puan ortalaması 4.06 (ss=1.41), Doyum alt boyutu puan ortalaması 5.58 (ss=2.70), Kaçınma alt boyutu puan ortalaması 5.92 (ss=2.59), Dokunma alt boyutu puan ortalaması 6.13 (ss=2.29), Erkeklerde erken boşalma alt boyutu puan ortalaması 6.64 (ss=2.31), Kadınlarda Vajinusmus alt boyutu puan ortalaması 7.56 (ss=3.22), Erkeklerde

Empotans alt boyutu puan ortalaması 5.58 (ss=1.90), Kadınlarda Anorgazmi alt boyutu puan ortalaması 6.38 (ss=2.79)'dur.

Sonuçlar: Sıklık puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Sıklık düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. İletişim puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. İletişim düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. Doyum puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Doyum düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. Kaçınma puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Kaçınma düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. Dokunma puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Dokunma düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. Erkeklerin Erken Boşalma puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Erkeklerin Erken Boşalma düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. Kadınların Vajinusmus puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Kadınların Vajinusmus düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. Erkeklerin Empotans puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Erkeklerin Empotans düzeyleri artıkça sanal tolerans ile Sanal İletişim artmaktadır. Kadınların Anorgazmi puanları ve Sanal Tolerans ile Sanal İletişim puanı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Cinsel İşlevler, Boşanma

SUMMARY

Introduction: Social media; It is a virtual environment that provides information and content sharing, allows people to be busy with comments and individual messages, and has a structure that aims to create a community. Sexual dysfunction; It is a disorder characterized by sexual response cycles and sexual desire disorders. Divorce, after the marriage of some of the reasons that are legally appropriate for the request of one of the spouses to finish the marriage of the judge is called. In our study, it is examined whether there is a meaningful relationship between social media use and sexual functions and divorce based on these variables.

Aim: The aim of this study is to investigate the relationship between social media and sexual functions and social media and divorce and whether these variables differ significantly according to some sociodemographic variables.

Materials and Method: The population of the study consists of individuals living in Istanbul and Ankara. The sample of the study consisted of 50 divorced 50 married individuals living in Istanbul and Ankara. Personal Information Form, Golombok Rust Sexual Satisfaction Inventory and Social Media Addiction Scale-Adult Form were used in the study. The data were accessed through the scale that was arranged, and the statistical analysis of the sub-objectives was carried out. The data obtained from the questionnaires using the coded SPSS (22) program were transferred to the computer environment and statistical processing was performed. (Kolmogorov-Smirnov Test was used to measure the normality of data distribution within the scope of this study. In order to determine the normal distribution of parametric tests, Kolmogorov-Smirnov test is used. The data obtained from the Kolmogorov-Smirnov Test, where the data were not normally distributed, was understood to be $p < .05$; $p > .05$ indicates that the data is normally distributed. Significance level at least in the study. The confidence interval was 05 and 95%, respectively.)

Results: The virtual tolerance sub-size score average is 34.97 (6.62), and the virtual communication sub-size score average is 27.02 (6.52). Sexual satisfaction total score average 5.56 (ss=1.81,) frequency lower size score average 4.17 (ss=1.47), communication lower size score average 4.06 (ss=1.41), satisfaction lower size score average 5.58 (ss=2.70), avoidance lower size score average 5.92 (ss=2.59), touch lower size score average 6.13 (ss=2.29), premature ejaculation lower size score average 6.64 (ss=2.31), Vaginismus lower size score average 7.56 (ss=3.22), The

average of Empotans lower size points in males is 5.58 (ss=1.90) and the average of anorgasmia lower size points in females is 6.38 (ss=2.79).

Conclusion: There was a weak positive correlation between frequency scores and Virtual Tolerance and Virtual Communication score. Virtual Communication is increasing with virtual tolerance as frequency levels increase. There was a weak positive correlation between communication scores and Virtual Tolerance and Virtual Communication score. As communication levels increase, Virtual Communication is increasing with virtual tolerance. A significant positive correlation was found between the Satisfaction scores and Virtual Tolerance and Virtual Communication score. Virtual Communication is increasing with virtual tolerance as satisfaction levels increase. There was a weak positive correlation between avoidance points and Virtual Tolerance and Virtual Communication score. Virtual Communication is increasing with virtual tolerance as avoidance levels increase. There was a weak positive correlation between touch points and Virtual Tolerance and Virtual Communication score. Virtual Communication is increasing with virtual tolerance as touch levels increase. There was a moderate positive correlation between Premature Ejaculation scores and Virtual Tolerance and Virtual Communication score of men. As the premature ejaculation levels of men increase, virtual communication with virtual tolerance is increasing. Vajinusmus scores of women and Virtual Tolerance and Virtual Communication scores were found to have a weak positive relationship. As the Vajinusmus levels of women increase, Virtual Communication is increasing with virtual tolerance. A moderate positive correlation was found between Empotans scores of the men and Virtual Tolerance and Virtual Communication score. Virtual communication with virtual tolerance increases as men 's Empotans levels increase. There was no significant correlation between Anorgasmia scores and Virtual Tolerance and Virtual Communication scores of women.

Key Words: Social Media, Sexual Functions, Divorce

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZET.....	I
SUMMARY	III
İÇİNDEKİLER	V
KISALTMALAR LİSTESİ	VIII
TABLolar LİSTESİ	IX
EKLER LİSTESİ.....	XI
ÖNSÖZ	XII
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
1.1. Araştırmanın Problemi.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlılar	3
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6 Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1. SOSYAL MEDYA	5
2.1.1. Sosyal Medyanın Tarihçesi	7
2.1.2. Sosyal Medya Araçları ve Ortamları.....	8
2.1.3. Sosyal Medyanın Etkileri.....	9
2.2. CİNSEL İŞLEVLER	10
2.2.1. Cinsel İşlev Bozukluğu (CİB).....	11
2.2.2. Cinsel İşlev Bozukluklarının Nedenleri	13
2.2.3. Cinsel İşlev Bozukluğunda Hazırlayıcı, Başlatıcı ve Sürdürücü Faktörler	14
2.2.4. Kadınlarda Cinsel İşlev Bozukluğu.....	15
2.2.4.1. Cinsel İstek ve Uyarılma Bozuklukları.....	15
2.2.4.2. Orgazmla İlgili Bozukluklar	17
2.2.4.3. Cinsel Ağrı Bozuklukları	18
2.2.5. Erkeklerde Cinsel İşlev Bozukluğu	19

2.2.5.1. Erken Boşalma	19
2.2.5.2. Sertleşme Bozukluğu.....	19
2.2.5.3. Erkeklerde Düşük Cinsel İstek Bozukluğu	20
2.3. BOŞANMA	21
2.3.1. Boşanmanın Nedenleri	22
2.3.1.1. Türk Medeni Kanuna Göre Boşanma Nedenleri	23
2.3.1.1.1. Zina Nedeniyle Boşanma	23
2.3.1.1.2. Suç İşleme ve Haysiyetsizlik Nedeniyle Boşanma.....	23
2.3.1.1.3. Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış	23
2.3.1.1.4. Terk Nedenine Dayalı Boşanma	23
2.3.1.1.5. Evlilik Birliğinin Sarsılması	23
2.3.1.1.6. Akıl Hastalığı Nedeniyle Boşanma	23
2.3.2. İlkel Topumlarda Boşanma.....	24
2.3.3. İlk Çağda Boşanma.....	24
2.3.4. Musevilikte Boşanma	24
2.3.5. Hristiyanlıkta Boşanma	25
2.3.6. İslamiyette Boşanma.....	25
2.3.7. Medeni Kanununun Kabulünden Önce Türkiye’de Boşanma	25
2.3.8. Türkiye’de Boşanma	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	28
YÖNTEM.....	28
3.1. Araştırmanın Modeli	28
3.2. Araştırmanın Örnekleme.....	28
3.3. Araştırmanın Hipotezleri	28
3.4. Araştırmadaki Veri Toplama Araçları	29
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu	29
3.4.2. Golombok-Rust Cinsel Doyum Envanteri	29
3.4.3. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu (SMBÖ-YF).....	30
3.5. Veri Analiz Teknikleri.....	30
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	32
BULGULAR	32
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	62
TARTIŞMA VE YORUM	62
SONUÇLAR	70

KAYNAKÇA	88
EKLER	-
ÖZGEÇMİŞ	-

KISALTMALAR LİSTESİ

- CETAD** : Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği
CİB : Cinsel İşlev Bozukluğu
DSM-V : American Psychiatric Association
DSÖ : Dünya Sağlık Örgütü
GRCDÖ : Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği
ICD- 10 : International Statistical Classification of Disease- 10
SMBÖ-YF: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu
s. : Sayfa Sayısı
SPSS : Statistical Package For Social Sciences

TABLULAR LİSTESİ

SAYFA

Tablo 4.1: Örneklem Grubunun Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	32
Tablo 4.2: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri	34
Tablo 4.3: GRCDÖ'den Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri	34
Tablo 4.4: Sosyal Medya Bağımlılığı ve Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği Arasındaki Spearman Korelasyon Sonuçları	35
Tablo 4.5: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Cinsiyet Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi	36
Tablo 4.6: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Cinsiyete Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi	37
Tablo 4.7: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Yaş Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi	38
Tablo 4.8: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Yaş Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi	38
Tablo 4.9: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi Sonucu.....	40
Tablo 4.10: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Eğitim Düzeyine Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi.....	41
Tablo 4.11: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çalışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi.....	43
Tablo 4.12: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çalışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi.....	44
Tablo 4.13: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Ekonomik Durum Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi.	45
Tablo 4.14: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Ekonomik Durum Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi.....	45
Tablo 4.15: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Eşiyile Tanışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi.....	47

Tablo 4.16: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Eşiyile Tanışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi.....	47
Tablo 4.17: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çocuk Sahibi Olma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi	49
Tablo 4.18: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çocuk Sahibi Olma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi	49
Tablo 4.19: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Eşine Şiddete Başvurma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi.....	50
Tablo 4.20: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Eşine Şiddete Başvurma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi.....	51
Tablo 4.21: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Eşinden Şiddet Görme Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi	52
Tablo 4.22: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Eşinden Şiddet Görme Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi	52
Tablo 4.23: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Evlilik Problemleri İçin Yardım Alma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi	54
Tablo 4.24: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Evlilik Problemleri İçin Yardım Alma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi.	55
Tablo 4.25: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Boşanma Talebinde Bulunan Kişi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi.....	59
Tablo 4.26: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Boşanma Talebinde Bulunan Kişi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi Sonucu	59
Tablo 4.27: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Evlilikte Yaşanılan Problemlere ve Boşanmaya Etkisi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi	60

EKLER LİSTESİ

EK – A: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

EK – B: GOLOMBOK RUST CİNSEL DOYUM ENVANTERİ

EK – C: SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ-YETİŞKİN FORMU

ÖNSÖZ

Teknolojinin ve internet kullanımının günümüzde yaygınlaşması ve insanların işlerini, alışverişlerini, iletişimlerini ve pek çok gereksinimlerini sosyal siteler aracılığıyla gideriyor olması, bu konuda araştırma yapmamda etkili olmuştur. İnsanların özellikle Facebook, Twitter, Instagram gibi sosyal paylaşım sitelerinden yararlanarak; düşüncelerini, fotoğraflarını, videolarını paylaşıp diğer insanlarla iletişim kurmaları ve bu durumun her geçen gün yaygınlaşıyor olması, sanal ortamlarda tanışan ve görüşen insanların çokluğu, boşanmaya dahi neden olan sebepler arasında görülen, internet ortamında yaşanan sohbetler; sosyal medyanın aslında hayatımızda ne derece önemli bir yerinin olduğunu bize göstermektedir.

Sosyal medyanın aktif olarak kullanılması, bireyin cinsel işlevler ve boşanmayla ilişkili olabilme ihtimalini akla getirmiştir ve bu çalışmada sosyal medyayı kullanma davranışlarının cinsel işlevler ve boşanmaya olan ilişkisi incelenmiştir. Çeşitli değişkenler kullanılarak bu ilişkinin alt boyutları da çalışmada değerlendirilmiştir.

Araştırma 5 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde konuya giriş yapılmıştır ve araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları ve sayılılarından bahsedilmiştir. İkinci bölümde sosyal medya, cinsel işlevler ve boşanma ile ilgili kavramlara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde örneklem ve veri toplama araçları ile verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir. Dördüncü bölümde elde edilen verilerin değerlendirilmesi yapılmış ve tablolarla sunulmuştur. Beşinci bölüm ise tartışma ve yorum ile sonuç ve önerilerin bulunduğu kısımdır.

Uzmanlık eğitimim süresi boyunca bilgilerinden faydalandığım, tecrübelerinden yararlanırken gösterdiği ilgi ve anlayışından dolayı değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Onur Okan DEMİRCİ'ye,

Bugünlere gelmemde maddi manevi büyük katkılarını benden esirgemeyen, koşulsuz sevgisini her daim hissettiren ablam Gülten KÜÇÜKKONYALI'ya,

Varlığıyla tez sürecim boyunca en büyük motivasyon kaynağım olan yiğenim Atakan KÜÇÜKKONYALI'ya

Hep arkamda olan ve beni her koşulda destekleyen, en sıkıntılı anlarımda bana güç veren, tüm üzüntü ve sevinçlerimde her daim yanımda olduğunu gösteren, her

çıkmaza girdiğimizde birbirimize yol gösterdiğimiz, önümüzü aydınlattığımız değerli dostum Özge SAĞNAK'a bu dönemde bana katkı ve desteklerini esirgemedikleri için teşekkür ederim.

GİRİŞ

İnternetin ortaya çıkmasından kısa bir zaman sonra günümüzün en önemli iletişim araçlarından biri olan sosyal medya kavramı keşfedilerek kısa zamanda yaygınlaşıp hayatımızın önemli bir parçası haline gelmiştir. Gün geçtikçe yaygınlaşıp gelişen bu dijital platformda kişiler bilgi paylaşımında bulunurken aynı zamanda tüm dünyadaki insanlarla iletişim de kurabilmektedir.

Hayatımızda gün geçtikçe sosyal medya sitelerinin rolü artmaktadır. Sosyal medya sitelerine başvuru üyelikler ve bu sitelerde geçirilen zamanda, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin büyük bir kesiminde özellikle genç nesil başta olmak üzere bir hayli artış gözlenmektedir. Tüm bunlar dikkate alındığında yeni bir yaşam şeklinin doğmakta olduğunu düşünebiliriz.

İnsanların ruh sağlıkları ve çevresiyle kurduğu ilişkiler üzerinde, bu denli yaygınlaşan sosyal medyanın olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğu düşünülür. Sosyal medya platformları beğenmek ve beğenilmek üzerine kurulmuştur ve kişilerin bir başkasının onayına bağlı olarak yaşam biçimlerini yönlendirebileceğini dayatabilmektedir. Popüler olan kıyafetlerle, popüler mekanlara gidip popüler olan sözcüklerle konuşmasına neden olmasının yanında kişiye kendi kontrolünde olan sohbetleri de oluşturabilme fırsatı yaratmaktadır. Kişilerin özellikle mobil cihazlarından faydalanarak, buldukları her mekanda aktif olup sürekli bağlantıda kalabilmesinin ise günlük yaşamlarındaki sosyal ilişkilerine zarar verebileceği düşünülmektedir.

Sosyal medya kullanımının cinsel işlevler ve boşanmaya etkisinin olup olmadığının araştırıldığı bu çalışmada yer alan değişkenlerimizden biri olan cinsellik insanların varoluşundan itibaren varlığını devam ettirmektedir. Cinsellik ilk olarak yirminci yüzyılın başlarında bilimsel anlamda ele alınmıştır. Cinsellikte bilimsel araştırmaların öncüleri Henry Havelock Ellis ve Sigmund Freud'dur.¹

Cinsellik ruhsal, biyolojik, sosyal, ahlaki ve kültürel bakımdan bütün olarak düşünülürse; cinsel işlev bozuklukları ise bunların birleşiminin neden olduğu bir durum olarak değerlendirilebilir. Bireyin cinsel işlevine bunların yanı sıra her çeşit stres, cinsellikle alakalı bilgisizlik, aile yapısı, eğitim düzeyi de etki edebilmektedir. Cinsel sağlığa kişilerin mutluluğunun, romantik ilişkilerinin ve yaşam kalitesinin doğrudan etki

¹ Ertuğrul Köroğlu ve Cengiz Güleç, **Psikiyatri Temel Kitabı**, 2.Baskı, HYB Basım Yayın, Ankara, 2007, s.50.

ettiğini tespit eden araştırmalar karşın, cinsellik günümüzde halen tabu olarak görülen konuların başındadır. Birey üzerinde yaşamsal bir etkisi olmasa dahi cinsellik, bireyin hayatının kalitesini etkileyen öğeler arasında önemli bir yerdedir.²

Araştırmamızdaki bir diğer değişken ise boşanmadır. Kişisel ihtiyaç ve isteklerin evlilik ilişkisinde giderilmemesi, eşler arasındaki iletişim, paylaşım ve sosyal ilişkilerin hoşgörü sınırlarını aşacak şekilde bozulması gibi sebepler eşlerden biri ya da her ikisi üzerinde stres ya da kaygıya sebep olmaktadır. Başlangıçta aile içinde bu kaygı, stres ve korkular çeşitli uyum çabaları ile yok edilmeye uğraşılır. Eşler, ilişkiyi devam ettirme ve evliliği korumaya yönelik bu uyum çabaları başarısızlıkla sonuçlandıındaysa boşanma ile noktalanabilecek bir ayrılma aşamasına geçerler.³ Bu gibi durumlarda yasal olarak kurulan evlilik birliğinin yine yasal olarak bitirilmesine “boşanma” denilir.⁴ Evlenip beraber yaşayan ve aile birliğini oluşturan eşlerin, farklı sebeplerle bu beraberliği devam ettirememeleri boşanmaya neden olur. Evlenildikten sonra kanunen uygun görülen bazı nedenlerin olması durumunda eşlerin birisinin talebiyle hakimin evlilik birliğini bitirmesi boşanma” kavramı ile açıklanır.⁵

Boşanma Zara’ ya göre; eşlerin birbirlerine yabancılaşarak isteklerinin yerine getirilmediği ve yoğun hoşnutsuzluk yaşadıkları bir dönemin, duygusal, yasal ve sosyal açıdan sona ermesidir. Boşanma tek çekirdekli bir aile biçiminden iki çekirdekli bir aile biçimine geçişi temsil ederken geçici bir kriz süreci de bulunmaktadır. Yaşadığı ailenin yanı sıra aileye bağlı pek çok bireyin ilişkilerini de değiştirip yeni bir şekle sokar. Bu duruma çoğu kişi zamanla alışmaktadır. Bu uyuma bireyin kişilik özellikleri ve aile, eğitim, yakın arkadaşlar ve iş gibi sahip olduğu destek kaynakları etki etmektedir.⁶

² Fuat Torun vd., Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler. **Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi**, 2011, Sayı: 24, s.24-31.

³ İbrahim Özgüven, **Ailede Yaşam ve İletişim**, PDREM Yayınları, Ankara, 2001, s.32.

⁴ İbrahim Özgüven, **Evlilik ve Aile Terapisi**, PDREM Yayınları, Ankara, 2000, s.28.

⁵ Seniha Ay, Birliktelikleri Devam Eden Ailelerin Yapı ve İşlevleri ile Boşanmış Ailelerin Yapı ve İşlevlerinin Karşılaştırılması, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, 2000, s.12. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

⁶ Ayten Zara, **Kadınlar, Erkekler ve Çocuklar için Boşanma Terapisi**, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara, 2013, s.18-19.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Araştırmanın Problemi

Sosyal medya kullanımı ile bireylerin cinsel işlevleri ve boşanmaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Araştırmanın Alt Problemleri

- 1) Sosyal medya kullanımı ile cinsel işlevler arasında bir ilişki bulunmakta mıdır?
- 2) Sosyal medya kullanımı ile boşanma arasında bir ilişki bulunmakta mıdır?
- 3) Sosyal medya kullanımı ile cinsiyet arasında bir ilişki bulunmakta mıdır?
- 4) Sosyal medya kullanımı ile yaş arasında bir ilişki bulunmakta mıdır?
- 5) Cinsel işlevler ile cinsiyet arasında bir ilişki bulunmakta mıdır?
- 6) Cinsel işlevler ile yaş arasında bir ilişki bulunmakta mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Çalışmada sosyal medya ile cinsel işlevler ve sosyal medya ile boşanma arasındaki ilişkiyi ve bu değişkenlerle bazı sosyodemografik özellikler arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını araştırmak amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Sosyal medya kullanan bireylerin cinsel işlevleri ve boşanmaları arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırmanın, literatüre bu konuda gerçekleştirilmiş benzer başka bir araştırma bulunmaması bakımından katkı sağlaması beklenmektedir. Aynı zamanda daha sonraki araştırmalar için veri olabilecek nitelikte özgün bir araştırma olacağı düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlılar

1. Çalışmanın örneklem grubunun evreni temsil ettiği düşünülmüştür.
2. Çalışmaya katılan bireylerin, Kişisel Bilgi Formu, Golombok Rust Cinsel Doyum Envanteri ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu'nda yer alan sorulara doğru cevap verdikleri düşünülmüştür.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma;

1. İstanbul ve Ankara ilinde yaşayan 100 bireyden ulaşılan verilerle sınırlıdır.
2. Ulaşılan veriler Kişisel Bilgi Formu, Golombok Rust Cinsel Doyum Envanteri ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu'yla sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Sosyal Medya: Bilgi ve içerik paylaşımında bulunmayı sağlayan, yorumlar ve bireysel mesajlarıyla kişilerin meşgul olmasına olanak sunan ve topluluk oluşturmaya hedefleyen bir yapısı bulunan sanal ortamlara denilmektedir.⁷

Cinsellik: İki bireyin değerler, kurallar ve tabularla sınırlarını belirlediği, psikolojik, sosyal ve biyolojik tarafları olan bir olgudur.⁸

Cinsel İşlev Bozukluğu: Kadın ve erkekte cinsel yanıt döngüsüyle ve cinsel istek bozukluklarıyla karakterize olan, psikofizyolojik farklılıklara göre ortaya çıkan bir bozukluktur.⁹

Boşanma: Evlenildikten sonra kanunen uygun görülen bazı nedenlerin olması durumunda eşlerin birisinin talebiyle hakimin evlilik birliğini bitirmesine denilir.¹⁰

⁷ Fırat Sarsar vd., Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı, **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2015, Cilt: 11, Sayı: 2, s.419-430.

⁸ Derya Aydın, Sağlık Çalışanı Evli Kadınlarda Cinsel Mitlere İnanma Durumu ve Cinsel İşlev Bozuklukları, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2012,s.20. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

⁹ Aydın, a.g.e., s.20

¹⁰ Seniha Ay, Birliktelikleri Devam Eden Ailelerin Yapı ve İşlevleri ile Boşanmış Ailelerin Yapı ve İşlevlerinin Karşılaştırılması, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, 2000, s.12. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. SOSYAL MEDYA

Geleneksel ve yeni olmak üzere medya kavramı iki farklı şekilde ele alınabilir. Geleneksel medya kavramının içerisinde dergiler, gazeteler, radyo ve televizyon girerken yeni medya kavramının içerisinde ise akan ortam, sayısal video düzenleme, ağ uygulamaları gibi ortamlar girmektedir. Sosyal medya, yeni medyanın hızlı bir şekilde gelişmesinin neticesinde ortaya çıkarak iletişimde yeni bir dönemin başlamasına yol açmıştır.¹¹

Sosyal medya, kişiler için yeni bir yaşam biçimi haline gelen hatta pek çok kişi için yaşamının orta noktasında bulunan web 2.0 teknolojisi, sosyal ağlar ve internet üzerinden kişinin iletişim kurmasını ve içerik paylaşmasını sağlayan online uygulamalardır.¹²

Sosyal medya Peltekoğlu'na göre eğlence ile eğitimin birleşmesiyle meydana gelen yeni bir medya terimidir. İnsanlar, sosyal medyanın yaşamlarına girmesiyle beraber, akıllı telefonlarla, 3G teknolojisiyle ve tabletlerle tanışmışlardır.¹³

Sosyal medya Weinberg'e göre ise farklı düşüncelerin, deneyimlerin ve fikirlerin kamu oluşumlu web hizmetleri tarafından paylaşımına olanak sağlayan ve interneti yaşamımıza hızlı bir şekilde dahil eden bir uygulama çeşididir".¹⁴

Bazı çalışmalara göre sosyal medya çocukların ve ergenlerin toplumsal ilişkilerini ve teknik becerilerini geliştirerek onlara yarar sağlayan bir etkinlik biçimidir. Örneğin; Facebook ve Myspace tarzındaki siteler kullanan bireylerin ortak ilgi alanları bulunan bireylerle iletişim kurmaları için pek çok fırsat sağlamaktadır.¹⁵

¹¹ Nurhan Tosun, **İletişim Temelli Marka Yönetimi**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2010, s.50.

¹² Tosun, a.g.e., s.50

¹³ Filiz Peltekoğlu, **Halkla ilişkiler nedir?**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2012, s.15.

¹⁴ Ceren Yegen, Demokratik ve Yeni Bir Kamusal Alan Olarak Sosyal Medya, **Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2013, Cilt: 1, Sayı: 2, s.119-135.

¹⁵ Gwenn O'Keeffe ve Kathleen Pearson, The Impact of Social Media on Children, Adolescents and Families, **American Academy of Pediatrics**, 2011, Cilt: 127, Sayı: 4, s.800-804.

Laird'e göre bilgi ve içerik paylaşımında bulunmayı sağlayan, yorumlar ve bireysel mesajlarıyla kişilerin meşgul olmasına olanak sunan ve topluluk oluşturmayı hedefleyen bir yapısı bulunan sanal ortamlara sosyal medya denilmektedir.¹⁶

Rao ve Shalin ise sosyal medya kavramını, çevrimiçi hizmetlere katılmayı sağlayan internet ve mobil hizmetler biçiminde açıklamakta; sosyal ağ sitelerinin, blogların ve medya paylaşımının bu hizmetler arasında bulunduğunu belirtmektedirler.¹⁷

Kişiler için sosyal medya siteleri, bireylerin kamuya açık veya açık olmayan profil oluşturmalarına, başka bireyleri arkadaş listelerine dahil etmelerine ve bağlantıda oldukları bireylerin profillerini ziyaret edip bakmalarına olanak sunan web tabanlı bir uygulama çeşididir.¹⁸

Yalnızca iletişim kurmak için kullanılmayan sosyal medyayı kişiler bilgi toplama, oyun oynama, arama yapma şeklinde birçok konuda da gereksinimlerini gidermek için kullanmaktadırlar.¹⁹

Vural ve Bat'un aktardığı üzere Mayfield'e göre sosyal medyanın özellikleri şunlardır;²⁰

1. Katılım: Medya ile izleyicisi arasındaki çizgiyi yok eden sosyal medya, iletişim kurulan bireylerin geri bildirimde bulunmasını ve katılım göstermesini sağlar.

2. Açıklık: Kullanımı fazlasıyla açık ve kolaylaştırılmış olan sosyal medya içeriğe erişim ve kullanım bakımından mümkün olduğu kadar engelleri yok eder.

3. Karşılıklı Konuşma: Sosyal medya, geleneksel medya gibi tek yönlü bir iletişim sağlamamakta ve klasik kitle iletişim araçlarındaki gibi zor geri bildirim neden olup zaman almamaktadır. Kişilere çift yönlü iletişim, zamanında ve rahat geri bildirim sağlamaktadır.

¹⁶ Sarsar vd., a.g.e., s.419-430

¹⁷ Sarsar vd., a.g.e., s.419-430

¹⁸ Serkan Ada vd., **Çevrimiçi Sosyal Ağ Sitesi Kullanımını Etkileyen Motive Edici Faktörler Üzerine Bir Araştırma**, XIV. Akademik Bilişim Konferansı, K.Maraş Sütçü İmam Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, Kahramanmaraş, 2012, s.1-7.

¹⁹ Nejla Tektaş, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma, **Tarih Okulu Dergisi**, 2014, Cilt: 7, Sayı: 17, s.851-870.

²⁰ Beril Vural ve Mikail Bat, Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma, **Journal Of Yasar University**, 2010, Cilt: 5, Sayı: 20, s.3348-3382.

4. Topluluk: Toplulukların alakalı konu ya da bireyler üzerinde hızla oluşmasına olanak sağlayan sosyal medya, buna bağlı olarak aktif bir biçimde iletişim kurulmasına da fırsat sunar.

5. Bağlantısallık: Sosyal medyaların pek çoğu bağlantısal olup kullanıcı rahatlığı, reklam ya da herhangi bir sebepten dolayı diğer bireylere, sitelere ve kaynaklara link gönderirler.

2.1.1. Sosyal Medyanın Tarihçesi

Hayatımızın son 10 senesinde fazlasıyla kullanılan sosyal medya teriminin temeli 1970'li yıllara kadar uzanmaktadır. Ward Christensen ve Randy Suess isimdeki iki bilgisayar dehası 1978 senesinde arkadaşlarıyla devamlı olarak bağlantıda olmak ve bilgi paylaşmak amacıyla BBS isminde bir yazılımı geliştirerek ilk sosyal ağ örneğini oluşturmuşlardır. Bağlantı ve sosyal paylaşım sitesi IRC (Internet Relay Chat)'nin 1988 senesinde kurulmasıyla gelişimi biraz daha artan sosyal medya, kullanıcıların bilinen anlamda daha etkin olduğu ortama 1997 senesinde kurulan Six Degrees sitesiyle ulaşmıştır. LiveJournal ismiyle 1999 senesinde ise bir blog sitesi kurularak kullanıcıların birbirlerini takip edip grup oluşturmaları ve başka insanlarla iletişim kurmaları sağlanmıştır.²¹

Modern sosyal medyanın temelleri 2002 senesinde Fotolog uygulamalarının kurulmasıyla beraber oluşmuştur. 2002 senesinde kurulan Friendster sitesi bazı çalışmacılara göre modern manada sosyal medyanın ilk örneğidir. Sosyal medya alanlarına 2003 senesinin ardından artan ilgi pek çok benzer sosyal medya sitesinin kurulmasına yol açmıştır.²²

2003 senesinde kullanıma sunulan LinkedIn, daha çok profesyonel iş sahibi bireyler için bilgi paylaşımı ve iletişim kurma nedeniyle kullanılan platformdur. Günümüzde en fazla kullanılan sosyal medya ağlarından biri olan 2004'te kurulan Facebookta ise kullanıcıların profil sayfasında kişisel bilgilerinin ve arkadaşlarının gösterildiği bir liste yer almaktadır. Bu site üzerinden başka insanlara mesaj

²¹ Erkan Akar, Sanal Toplulukların Bir Türü Olarak Sosyal Ağ Siteleri – Bir Pazarlama İletişimi Kanalı Olarak İşleyişi, **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2010, Cilt: 10, Sayı: 1, s.107-122

²² Murat Hazar, Sosyal Medya Bağımlılığı-Bir Alan Çalışması, **İletişim Kuram Ve Araştırma Dergisi**, 2011, Sayı: 32, s.151-175.

gönderebilen kullanıcılar, sosyal gruplara katılım sağlayabilir, video, fotoğraf ve yer bildirimini paylaşımı yapabilirler.²³

2005 senesinde kullanıma sunulan Youtube, kullanıcılarının video yükleyip izlemesine, yüklenen bu videolara yorum yapılmasına fırsat sunan bir sosyal kullanıcı ağıdır. Kullanıcılarına 140 harflik bir mesaj yazma imkanı sunan 2006 senesinde kullanıma başlanan Twitter ise bu mesajların “tweet” olarak adlandırıldığı bir ağıdır.²⁴

Instagram ise 2010 senesinde hizmete girmiştir ve kullanıcılarına kişisel bir hesap kurarak çevreleriyle fotoğraf ve video paylaşımlarına imkan sağlayan bir sosyal mecradır. Akıllı telefonlar için geliştirilmiş olan 2010 senesinde kullanıma sunulan Whatsapp Messenger; platformlar-arası çalışma özelliği bulunan, video, resim, yazılı ve sesli mesaj gönderilebilen bir mesajlaşma ağıdır.²⁵

Anlık bir mesajlaşma platform olan ve akıllı telefonlar için 2011 senesinde geliştirilen Snapchat, kullanıcılarına ekledikleri bireylere video, resim, yazılı ve sesli mesaj gönderebilme olanağı sunmaktadır. Bu platformun gönderiler kaydedilmediği sürece bireyin karar verdiği süre bitiminde uygulamadan ve kullanıcının telefonundan silinme özelliği vardır.²⁶

2.1.2. Sosyal Medya Araçları ve Ortamları

Yeniliklerle devamlı olarak daha da büyüyen bir alan olan sosyal medya ortamları araştırmanın bu kısmında görevlerine göre sınıflandırılmıştır ve her sınıf ana örneklerle tanıtılmıştır. Sınıflandırmanın içerikleri şu şekildedir;

□ Video Paylaşım Siteleri: Video paylaşım siteleri aranan videoların rahatlıkla bulunup izlenmesini sağlarken kullanıcılarına video oluşturup yüklemek için de kaynak sunmaktadır. 2005 senesinde hizmete giren YouTube, bu kategorinin en bilinen örneğidir. Günümüzde YouTube dışındaki en popüler video paylaşım ağları Vimeo ve Dailymotion’dur.

□ Bloglar: Kullanıcılarına her türlü konu ile ilgili istedikleri kadar yazı yazabilme ve yayınlatabilme, okunmuş olan yazılara yorum yapabileme imkanı veren ve günlüğe benzeyen bu web sitelerinin en bilinen örnekleri Blogger.com ve Wordpress’dur.

²³ Hazar, a.g.e., s.151-175

²⁴ Günseli Bayraktutan vd., Sosyal Medyada 2011 Genel Seçimleri: Nicel-Nitel Arayüzey İncelemesi, **Selçuk İletişim Dergi**, 2012, Cilt: 7, Sayı: 3, s.15-16.

²⁵ Bayraktutan vd., a.g.e., s.15-16

²⁶ Bayraktutan vd., a.g.e., s.15-16

□ Sosyal Ağlar: Facebook, MySpace ve LinkedIn gibi birçok web sitesini kapsayan bu grup, internet kullanıcılarının birbirleriyle iletişime geçmesine, içerik paylaşımında bulunmasına, tartışma ortamı oluşturmalarına ve ortak hedefleri bulunan bireylerin bir araya gelerek gruplar oluşturabilmesine imkan sunan etkileşim platformlarıdır.

□ Durum Uygulamaları: Twitter, Friendfeed ve Tumblr'in en popüler uygulamalar arasında olduğu bu kategoride, kullanıcılar arkadaşlarına ne yaptıklarını ve ne zaman nerede olduklarını kısa cümlelerle anlatabilmektedirler.

□ İşbirliği Ağları (Wiki): Socialtext ve Mediawiki gibi sitelerin örnek olarak gösterilebildiği bu ağlar, farklı iş alanlarıyla ilgilenen kullanıcıların, çevrimiçi araçlardan yararlanarak, benzer özellikteki kullanıcılarla işbirliği içinde olarak çeşitli ürünlerin ortaya çıkarılmasına imkan sunmaktadır.²⁷

2.1.3. Sosyal Medyanın Etkileri

Sosyal medyanın yeri ve etkileri günümüzde mutlak bir tartışma meselesidir. Aşırı kullanımdan dolayı sosyal medyanın psikolojik bir hastalık ve bağımlılık yaratıp yaratmadığı tartışmaları ve araştırmaları sürmektedir.

Bireyler günümüzde yaygın olarak kullanılan sosyal medya siteleri aracılığıyla, gittikleri ortamlarda, yediklerini, yaptıklarını, memnuniyet ve şikâyetlerini diğer bireylerle paylaşma hissiyle hareket eder durumdadırlar. Günlük hayatta, yenilenen durumların, paylaşılan fotoğrafların beğenilmesi isteği, sürekli olarak onay görme arzusuna neden olabilmektedir. Sosyal paylaşım siteleri gerçekleştirilen araştırmalara göre aslında bireylerin psikolojisine olumsuz yönde etki etmektedir. Alkol, sigara ve uyuşturucu gibi en iyi bildiğimiz bağımlılık yapan maddelerin arasına, sosyal paylaşım sitelerine bağımlılık maddesi de eklenmek üzeredir. İnternette uzaklaştırılan bireylerin, tıpkı alkol, uyuşturucu ve sigara gibi bağımlılık yapan maddeleri bıraktıklarında vücutlarında oluşan depresiflik, agresiflik, insanlarla iletişim kuramama gibi tepkileri gösterdiklerine yine yapılan bazı çalışmaların sonunda ulaşılmıştır.²⁸

Sosyal medya ile alakalı öte taraftan farklı düşünceler de bulunmaktadır. Kişiyi muhtemel kaygılardan sosyal medya kullanımında bir profil yaratıp bununla tutarlı olma

²⁷ Şeymanur Eni, Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanma Sıklığının Yalnızlık Algılarına Etkisi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017, s.15. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

²⁸ Hazar, a.g.e., s.151-175

arzusu uzak tutabilmektedir. Bireye kimlik verildiğinde onu bir forma sokarak rahat hareket etmesini engelleyip özneliği alınmaktadır. Artık bir sayı olan bireyin, bir grubun üyesi olarak yapması düşünülen davranışları yerine getirmesi beklenmektedir. Bunun sonucunda ise özgürlük kısıtlanırken entropik süreç zayıflayıp belirginlik artmaktadır.²⁹

2.2. CİNSEL İŞLEVLER

Özel bir yaşantı olan cinsellik, iki bireyin değerler, kurallar ve tabularla sınırlarını belirlediği, psikolojik, sosyal ve biyolojik tarafları olan bir olgudur.³⁰

Cinsellik anlayışı bireylerde farklı yöntemlerle harekete geçebilmektedir ve oldukça karmaşık bir yapıdadır. Kişilerdeki cinsellik anlayışının ana unsurları, zevk almak ve soyun devamını sağlamaktır. Cinsellik ile ilgili gerçekleştirilen araştırmada, yapısında birçok etkenin bulunduğu ve oldukça karmaşık bir yapıya sahip olduğu sonucu elde edilmiştir.³¹

İnsanların cinsel yanıt aşamaları şunlardır:³²

Uyarılma evresi: İlk evredir. Cinsel uyarılma evresi, cinsel uyarı karşısında gelişmektedir ve psikolojik ya da fizyolojik uyarılma veya her ikisinin beraber olması ile meydana gelir. Cinsel yanıtta, uyarının yoğunluğu ve zamanıyla alakalı olarak da değişiklikler görülebilir. Cinsel uyarılma evresinin bireye göre yeterli yoğunluk ve zamanda süren cinsel uyarana karşı oldukça kısa sürebileceği gibi, bireye uygun olmayan cinsel uyarı halinde devam ettirilmişse uzayabilir veya yok olabilir. Kadında uyarılma evresi klitoriste, erkekte peniste ereksiyon ile karakterize olup, birkaç dakika ile birkaç saat arası devam edebilir.³³

Plato evresi: Bu evre pek çok klinik araştırmada, uyarılma evresinin bir parçası olarak ele alınmaktadır. Cinsel uyarı bu evrede sürmektedir ve cinsel heyecanın

²⁹ Hazar, a.g.e., s.151-175

³⁰ Derya Aydın, Sağlık Çalışanı Evli Kadınlarda Cinsel Mitlere İnanma Durumu ve Cinsel İşlev Bozuklukları, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2012, s.20. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

³¹ Cindy Meston ve David Buss, Why Humans Have Sex, **Archives of Sexual Behavior**, 2007, Sayı: 36, s.477-507.

³² Hatice Ceviz, Bipolar I Bozukluğu Olan Hastalarda ve Eşlerinde Cinsel İşlev Bozukluğu ve Etkileyen Faktörler, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Edirne, 2013, S.16. **(Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi)**

³³ Cem İncesu, **Cinsel Yaşam ve Sorunları**, Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği, T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara, 2006, s.20

artmasıyla beraber kadın ya da erkek plato aşamasına adım atmaktadır. Bu aşamada erkekte ereksiyon oluşurken kadında vajinal salgı oluşmaktadır.³⁴

Bu evrede CETAD'ın çalışmalarına göre bireyde haz duygusu ve kan basıncı yükselerek kalp atışları artmaya başlamaktadır. Bireyin orgazma geçebileceği noktaya kadar devam edebilen bu süre, orgazma giriş olarak değerlendirilir.³⁵

Orgazm evresi: Süre açısından diğer evrelere göre en kısa ancak hazzın en yoğun olarak alındığı aşamada kadında vajina ve etrafında, erkekte ise prostattan uretra boyunca düzenli kasılmalar ile boşalma meydana gelir.³⁶

Bu evrede CETAD'ın çalışmalarına göre erkekte ve kadında orgazm, güçlü birkaç kasılma ve devamında şiddeti giderek azalan kasılmalarla sürmektedir. İnsandan insana göre orgazmın şiddeti ve alınan hazda farklılık olabilir.³⁷

Çözülme evresi: Son olan bu evre, cinsel ilişkinin ardından yaşanan orgazmdan sonra, orgazm gerçekleşmemiş ise plato evresinden sonra önceki evrelerde oluşmuş cinsel organlardaki uyarının giderek hafiflemesi ve yok olmasıyla karakterizedir. Bu çözülme evresinde kadınların cinsel uyarının tekrardan uyarılması ile yeniden orgazm yaşayabilme potansiyeli varken, bu durum erkekler için yaşa ve süreye göre farklılık göstermektedir.³⁸

2.2.1. Cinsel İşlev Bozukluğu (CİB)

Genellikle cinsel işlev bozuklukları birincil ya da ikincil, bütüncül veya durumsal olarak iki grupta incelenir. Mevcut olan cinsel işlev bozukluğunun ilk cinsel tecrübeden beri devam etmesi durumu birincil kavramıyla açıklanır. Cinsellikle tanıştığı ilk zamandan beri kişi aslında her defasında aynı ya da benzer bir problemle karşı karşıya kalmıştır. Kişinin belirli bir süre içerisinde cinsel açıdan herhangi bir problemle karşılaşmadığı, cinsel işlev bozukluğunun normal bir süreç içerisinde olduğu durumu açıklamak için ikincil kavramı kullanılmaktadır. Cinsel işlev bozukluğunun her türlü cinsel aktivite esnasında meydana gelmesi ise bütüncül kavramıyla açıklanmaktadır.

³⁴ Ceviz, a.g.e., s.16

³⁵ Tuğçe Şahbaz, Cinsel Mitlerin Cinsel İşlev Bozukluğu ve Kaygı Üzerinde Etkisi, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017, s.4. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

³⁶ Şahbaz, a.g.e., s.5

³⁷ Şahbaz, a.g.e., s.5

³⁸ Dinara Tashbulatova, Infertil Kadınlarda Cinsel Fonksiyonlara Etki Eden Faktörler, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı, Adana, 2007, s.22. **(Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi)**

Mevcut olan cinsel işlev bozukluğunun bütün cinsel aktivitelerde değil de, yalnızca belirli cinsel aktiviteler sırasında meydana gelmesiyle durumsal sözcüğüyle tanımlanır.³⁹

Cinsel işlev bozukluğu, Dünya Sağlık Örgütü' nün (DSÖ) yayınladığı International Statistical Classification of Disease- 10 (ICD- 10) and Related Health Problems' da kişinin istediği cinsel ilişkiyi yaşayamaması şeklinde tanımlanmıştır.⁴⁰

Cinsel işlev bozukluğu, Amerikan Psikiyatri Birliği'nin hazırladığı Diagnostic Statistical and Manual of Mental Disorders -V' te (DSM- V) insanlararası ilişkileri daha zor hale sokan, belirgin problem oluşturan, cinsel yanıt döngüsünü belirleyen psikofizyolojik değişiklikler ve cinsel istekte meydana gelen bozukluk şeklinde açıklanır.⁴¹

Psikolojik veya bedensel sebepleri olan cinsel işlev bozukluklarının ortaya çıkmasında bu sebepler genellikle beraber görülmektedir. Problem ayrıca bedensel veya ilaç kullanımı sonrasında olsa dahi ek olarak psikolojik sebepler bu tabloya dahil edilebilmektedir.⁴²

Her iki cinsiyette cinsel yanıt döngüsünde ve cinsel istekte bozukluklarla karakterize olan cinsel işlev bozukluğu, psikofizyolojik farklılıklara göre oluşmaktadır.⁴³

DSM V' e göre cinsel işlev bozukluklarının sınıflandırılması şöyledir:

- 1- Geç Boşalma
- 2- Sertleşme Bozukluğu
- 3- Kadında Orgazm Bozukluğu
- 4- Kadında Cinsel İlgisi/ Uyarılma Bozukluğu
- 5- Cinsel Organlarda Pelviste Ağrı/ İçerme Bozukluğu
- 6- Erkeklerde Düşük Cinsel İstek Bozukluğu

³⁹ Ebru Soydaş, Cinsel Tutumların Evlilik Uyumuna ve Cinsel İşlev Bozukluklarına Etkisi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016, S.21. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

⁴⁰ Aydın, a.g.e., s.20

⁴¹ Soydaş, a.g.e., s.22

⁴² Cem İncesu, Cinsel İşlevler ve Cinsel İşlev Bozuklukları, Bakırköy Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, **Klinik Psikiyatri**, İstanbul, 2004, Sayı: 3 s. 3- 13.

⁴³ Aydın, a.g.e., s.20

7- Erken Boşalma (Prematür Ejakülasyon)

8- Madde Kullanımın Yol Açtığı Cinsel İşlev Bozuklukları

9- Tanımlanmamış Cinsel İşlev Bozukluğu⁴⁴

2.2.2. Cinsel İşlev Bozukluklarının Nedenleri

Psikolojik Nedenler: Cinsellik ve cinsel faaliyetler, davranışçı yaklaşıma göre öğrenilebilmektedir. Aynı biçimde cinsel işlev bozuklukları da yine öğrenilmektedir ve bu duruma cinsel uyarılara verilen yanlış tepkiler neden olmaktadır.

Cinsel bilgi ve inançlarla, çiftlerin birbirleriyle uyumu cinsellikle alakalı yapılan araştırmalara göre önemlidir. Kadınlarda ve erkeklerde psikolojik sebepler, cinsel işlev bozukluklarının başlayıp, devam etmesine sebebiyet verebilmektedir. Psikolojik sebepler şu şekilde sıralanabilmektedir.⁴⁵

□ Cinselliğin bastırılmasına, yetiştirilen çevrenin dini ve kültürel inançlarıyla baskıcı ortamın bulunması neden olmaktadır.

□ Cinsel işlev bozukluğuna, küçük yaşlarda cinsel tacize maruz kalanlar, cinsel şiddete uğrayanlar ve yaşanacak diğer travmatik olaylar sebebiyet vermektedir.

□ Kişinin kendisinin ve eşinin isteklerinin değişmesine cinsellikle alakalı yeterli seviyede eğitimin alınmaması sebep olmaktadır.

□ Cinsel işlev bozukluğuna, aile içi şiddet, aşırı koruyucu, baskıcı ve otoriter aile tutumuyla cinselliği değersizleştiren anne babaların olması şeklinde durumlarda sebep olmaktadır.

□ Cinsel işlev bozukluklarına, stresli çalışma ortamı, yaşam koşullarıyla uğraşamama ve ekonomik unsurların düşük olması nedeniyle kaygı düzeyinin yükselmesi de sebep olmaktadır.

□ Cinsel işlev bozukluğu, kişilik bozukluklarından da kaynaklı olmaktadır.

Fizyolojik Nedenler: Cinsel işlev bozukluğuna, kalp damar ve dolaşım sistemi rahatsızlıkları, akciğer ve karaciğer rahatsızlıkları, renal ve ürolojik rahatsızlıklar,

⁴⁴ Soydaş, a.g.e., s.23

⁴⁵ İncesu, a.g.e., 2004, s.3-13

genetik rahatsızlıklar, hormon ve sinir sistemi rahatsızlıkları, ameliyatlar ve ışın tedavileri de sebep olmaktadır.⁴⁶

Organik işlev bozuklukları, ülkemizde yapılan bir araştırmaya göre cinsel işlevi önemli derecede etkilemektedir.⁴⁷

2.2.3. Cinsel İşlev Bozukluğunda Hazırlayıcı, Başlatıcı ve Sürdürücü Faktörler

a) Hazırlayıcı Faktörler

- Kişinin Tutucu Bir Ortamda Büyümesi
- Kişinin Travmatik Olan Cinsel Tecrübeleri
- Kişinin Cinsel Açıdan Bilgisinin Yetersiz Oluşu
- Kişinin Patolojik Aile İçi İlişkileri
- Kişinin Stresli Yaşam Şekli ve Kişilik Yapısı
- Kişinin Cinsellik ve Neticeleriyle Alakalı Olumlu Olmayan/ Gerçek Dışı Umutları

b) Başlatıcı Faktörler

- Kişinin Fiziksel Rahatsızlıkları
- Kişinin Cinsel Açıdan Bilgisinin Yetersiz Oluşu
- Kişinin Sadakatsiz Oluşu
- Kişinin Gerçek Dışı Beklentileri
- Kişinin Psikiyatrik Rahatsızlıkları
- Kişinin Eşini Kaybetmesi

c) Sürdürücü Faktörler

- Kişide Performans Anksiyetesinin Olması

⁴⁶ İncesu, a.g.e., 2004, s.3-13

⁴⁷ Turhan Caskurlu vd., The Etiology Of Erectile Dysfunction And Contributing Factors In Different Age Groups In Turkey, **International Journal of Urology**, 2004, Sayı: 11, s.525–529.

bakış açısının olması nedeniyle bu durumun olduğu düşünülmektedir. Cinsellik, kültürel değerlerimize göre yalnızca erkeklere özgüdür. Toplumumuz tarafından erkeklerin cinsel eylemleri arzu etmeye, başlatmaya ve zevk almaya haklarının bulunduğu düşüncesi yaygın olan yanlış görüşlerdendir. Bu haklara kadınların sahip olmadığı sanılmaktadır.⁵²

Cinsel istek ve uyarılma bozukluklarının DSM-V'teki tanı kriterleri şunlardır:

- Kişinin cinsel faaliyetlere karşı ilgisiz veya çok az ilgili olması,
- Kişinin cinsellikle alakalı idesinin ve fantezinin bulunmaması veya çok az bulunması,
- Kişinin cinsel faaliyetleri başlatamaması veya bazı ilişkilerde başlatabilmesi,
- Kişinin cinsel eylemi partnerinin başlatmasına rağmen herhangi bir tepki verememesi,
- Kişinin cinsel eylem sırasında zevk duyamama ve mutlu olmama veya yetersiz seviyede zevk ve mutluluk duyması,
- Kişide cinsel imgelere karşı bir alaka veya uyarılmanın görülmemesi veya çok az görülmesi,
- Kişinin cinsel eylem sırasında, cinsel organlarında veya bedeninin diğer kısımlarında herhangi bir hareketlenmenin görülmemesi veya çok az görülmesi,

6 ay süreyle bu kriterlerden en az üçünün sürekli bir şekilde yaşanması gereklidir.⁵³

Kadınlardaki cinsel uyarılma bozukluklarını Mutlu (2009), cinsel uyarıcıların yeterli düzeyde olmasına rağmen kadınlardaki fizyolojik farklılaşmaların, cinsel faaliyetin sonuna kadar sürmemesi şeklinde tanımlamıştır.⁵⁴

⁵² İncesu, a.g.e., 2004, s.3-13

⁵³ Ertuğrul Köroğlu, Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Tanı Ölçütleri, **Hekimler Yayın Birliği**, 2013, s.205.

⁵⁴ Elif Mutlu, Vajinismus Tanısı Alan Hastaların Sosyodemografik Özelliklerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Öyküleri, Cinsel Doyum Düzeyleri ve Eş Değerlendirme Biçimleriyle Karşılaştırılması, İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Malatya, 2009, s.5. (**Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi**)

Orgazm bozukluklarıyla beraber görülen cinsel uyarılma bozukluklarının ortaya çıkmasındaki asıl nedense cinsellik ile alakalı bilgi ve tecrübenin eksik oluşudur.⁵⁵

Cinsellik hormonlarının azlığı, böbrek üstü bezlerin görevini yapmaması, beyin kanaması, menopoz, antidepresanlar ve lityum tedavisi gibi fizyolojik ve psikolojik nedenler de cinsel istek ve uyarılma bozukluklarına sebep olmaktadır. Yine bu bozukluğa bunların yanı sıra stres, kişilik problemleri, üzüntü, evlilik içi problemler, cinsel beceride eksiklik ve cinsel korkular da neden olabilmektedir.⁵⁶

2.2.4.2. Orgazmla İlgili Bozukluklar

Cinsel faaliyetler içinde anlaması en zor kısım olan orgazm, cinsel uyarana yönelik verilen tepkinin en üst basamağıdır.⁵⁷

Kadınlarda görülen orgazm bozuklukları DSM-V'te, cinsel faaliyetlerde orgazm olamama, geç orgazm veya az orgazm olma biçiminde tanımlanmaktadır. 6 ay süreyle bu bahsedilen durumlardan herhangi birinin sürmesi gerekmektedir. Cinsel faaliyetten sonra başlamasından dolayı orgazm bozukluğu edimsel olarak belirtilir. Orgazm bozukluğu, belirgin vakitlerde ve belirli ölçütlerden bağımsız olarak ortaya çıkıyorsa yaygın olarak tanımlanır. Orgazm bozukluğu, belirli cinsel uyarılmalarda, belirli bir eşe yönelik veya belirli cinsteki cinsel faaliyetler sırasında meydana geliyorsa durumsal olarak tanımlanabilir.⁵⁸

Orgazm bozukluğu kadınlarda, tekrarlayıcı ve devamlı olarak cinsel eylemler sırasında orgazm olamama veya daha az orgazm olma halidir. Yapılan araştırmalarda cinsel hayatı süresince kadınlardan bazılarının hiç orgazm olamadığı, bazılarının ise çok nadir orgazm olduğu tespit edilmiştir. Cinsel hayatın ilk zamanlarında orgazm bozuklukları olmasa dahi sonradan da yaşanabilmektedir. Yine yapılan bir çalışmada bazı kadınların mastürbasyonla orgazm olabilirken bazılarının ise cinsel birleşmeyle orgazm olamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Orgazm bozukluğu tedavi aşaması, mastürbasyonla orgazm olabilen kadınlarında daha hızlı sonuç vermektedir. Diğer

⁵⁵ Aydın, a.g.e., s.20

⁵⁶ İncesu, a.g.e., 2006, s.20

⁵⁷ Ayşe Ziya, Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Bilgi Düzeyleri ve Cinsel Tutumları Arasındaki İlişkiler, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015, s.20. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

⁵⁸ Koroğlu, a.g.e., s.205

cinsel işlev bozuklukları gibi orgazm bozukluklarının da psikolojik ve fizyolojik sebepleri bulunmaktadır.⁵⁹

2.2.4.3. Cinsel Ağrı Bozuklukları

Disparoni ve vajinismus ayrılan cinsel ağrı bozukluklarından, ağrılı cinsel birleşme olarak açıklanan disparoni, penisin vajinaya girişi sırasındaki yineleyici ve sürekli ağrılardır.⁶⁰

Kadınların birçoğunda cinsel birleşme sırasında ağrıların görülmesinden dolayı en yaygın olan işlev bozuklukları arasındadır. Bu bozuklukla alakalı sağlık kuruluşlarına da başvuruların arttığı tespit edilmiştir. Yüzeysel ve derin ağrılar şeklinde ikiye ayrılan ağrılı cinsel birleşmede; penisin vajinaya girmesi sırasında oluşan ağrıya yüzeysel ağrı denirken; penisin vajinanın içerisindeyken karın bölgesinin altında oluşan ağrıya ise derin ağrı denilmektedir. Yüzeysel ve derin ağrıların bazı kadınlar birisini yaşarken, bazıları ise her ikisini birden yaşamaktadırlar.⁶¹

Cinsel birleşmenin vajinanın dış kaslarındaki devamlı ve yinelenen kasılmalara neden olmasına vajinismus denilmektedir. Cinsel birleşmeye bu kasılmalar olumsuz etki etmektedir. Çok şiddetli olan kasılmalar, vajinaya parmak veya daha ince bir nesnenin girmesine engel olabilir. Az da olsa zorlamalar ile giriş sağlanabilmektedir. Uyarılma veya orgazm problemleri, cinsel birleşme denenmediği sürece yaşanabilir. Cinsel birleşme düşüncesi dahi çoğu zaman kadınlarda kasılmaların oluşmasına sebebiyet verebilmektedir. Kasılmalar bazı kadınlarda o kadar şiddetli gerçekleşir ki bacak ve beden bir kısmına bu kasılma etkisi dağılılabılır. Birleşme düşüncesi sırasında dahi bu kasılmalar, kadınların panik ve korku yaşamasına yol açabilmektedir.⁶²

Gelişmekte olan ülkelerde sıklıkla görülen vajinismus, gelişmiş ülkelerdeki kadınların %1'inde görülmektedir. Ülkemizde ise bu oran %10'dur. Önemli bir problem olan vajinismusla alakalı yapılan araştırmalar kısıtlıdır. Gelişmekte olan ülkelerde vajinismusun sıklıkla görülmesinin temel nedeninse kültürel yapılar olduğu sanılmaktadır.⁶³

⁵⁹ İncesu, a.g.e., 2006, s.20

⁶⁰ Kılıç, a.g.e., s.19

⁶¹ Kılıç, a.g.e., s.19

⁶² İncesu, a.g.e., 2006, s.20

⁶³ Ayşen Coşut-Çakmak, Vajinismus Tanısı ile İzlenen Çiftlerde Mizaç ve Karakter Özellikleri ile Yakın İlişki Stilleri, T.C. Sağlık Bakanlığı Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, 2010, s.5. (Yayımlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi)

2.2.5. Erkeklerde Cinsel İşlev Bozukluğu

Erkeklerin %40'ı Ziya'ya göre hayatlarında en az bir kere cinsel işlev bozukluğu yaşamaktadırlar. Erkeklerde görülen cinsel işlev bozuklukları şu şekilde sıralanmaktadır:⁶⁴

2.2.5.1. Erken Boşalma

Kişinin cinsel deneyimi sırasında devamlı ya da yenilenici biçimde, düşük seviyede cinsel uyarılmayla isteği olmadan vajinaya girmeden veya girmesinin hemen ardından boşalmasına durumuna erken boşalma denilmektedir. Çiftler arasında erken boşalma büyük sorunlara neden olabilmektedir.⁶⁵

Bireyin isteğinin dışında boşalması olan erken boşalmada, boşalma durumu kontrol edilemez. Erkeklerde bu bozukluk yaygın bir biçimde yaşanmaktadır. Yaygınlığın genel olarak %20-30 arasında olduğu belirtilmektedir. Kişinin kendisini kontrol etmeyi öğrenememesi, erken boşalmanın meydana gelmesindeki en önemli unsurdur. Boşalma kontrolünü erkekler cinsel deneyimleriyle sağlayamadıklarında erken boşalma kaçınılmazdır. Erken boşalma, cinsel deneyimin az oluşu, stres ve aceleci davranmak gibi nedenlerden dolayı yaşanmaktadır. Cinsellikten alınan zevki, erken boşalmayı engellemek için kullanılan spreyler veya haplar azaltacağından dolayı bu durum erkeklerin cinsellikten soğumasına yol açabilir. Kontrol mekanizmasının gelişmesi ve erken boşalmanın engellenmesi için cinsel terapi tedavisi gerekmektedir.⁶⁶

Orgazm olma süresi, erken boşalma sorunu bulunan erkeklerde oldukça kısa olmaktadır. Cinsel partnerler bundan dolayı hayal kırıklığı yaşayabilmektedirler. Erken boşalmanın asıl sebebi erkeklerin boşalma kontrolünü sağlayamamış olmasıdır. Orgazm ve erken boşalma kontrol altında tutulabilmektedir. Bir erkeğin eğer cinsel işlevi yerindeyse, orgazmı istediği gibi kontrol altında tutabilmektedir. Bu kontrolü erken boşalma sorunu olanlar ise kontrol edememektedir.⁶⁷

2.2.5.2. Sertleşme Bozukluğu

Cinsel işlev bozuklukları arasında erken boşalma ile beraber en fazla görülen bozukluk, sertleşme bozukluğudur. Fizyolojik ve psikolojik sebepleri bulunan sertleşme bozukluğu eğer REM uykusunda penisin sertleşmemesi şeklinde oluyorsa problemin

⁶⁴ Ziya, a.g.e., s.20

⁶⁵ Kılıç, a.g.e., s.20

⁶⁶ İncesu, a.g.e., 2006, s.20

⁶⁷ Damla Kankaya, Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Cinsel Yaşantılar, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015. s.12. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

fizyolojik yapıdan kaynaklandığı düşünülürken, aksi bir durumun var olması halinde ise problemin psikolojik olduğu belirtilmiştir.⁶⁸

Cinsel ilişki sırasında devamlı ve yinelenen biçimde sertleşmenin olmaması ve cinsel ilişki sona erene kadar sertleşmenin sağlanamaması durumu sertleşme bozukluğu kavramı ile tanımlanır. Farklı seviyelerde sertleşme sorunu yaşanabilmektedir. Bazı kişilerde ilk cinsel tecrübelerinden itibaren sertleşme problem görülürken, bazı kişilerse daha sonradan sertleşme problemi yaşamaktadırlar. Cinsel faaliyet sırasında sertleşmenin sağlanamadığı ancak normalde sertleşmenin olduğu kişilerde cinsel terapiyle sorun çözülebilir. Bunun yanı sıra sertleşme, sabah sertleşmesi ve cinsel faaliyet sırasında olmuyorsa problemin nedeni fizyolojik yapıdandır. Sertleşme bozukluklarına, anksiyete, cinsel performansın yeterli olmadığı düşüncesi, başarısız olma korkusu ve zevk almanın azalması hali neden olabilmektedir.⁶⁹

2.2.5.3. Erkeklerde Düşük Cinsel İstek Bozukluğu

Yinelenen ve devamlı bir şekilde cinsel fantezi ve faaliyetlere katılma isteğinin azalması veya tamamen olmamasına cinsel istek bozukluğu denilmektedir. Düşük cinsel istek bozukluğu erkeklerde cinsel partnerleriyle ilgili olabilir. Erkekler, cinsel partneriyle cinsel bir faaliyet yaşamak istemediklerinde masturbasyon yaparak zevk alabilirler. Tüm cinsel yaşamlarında da bazı zamanlarda cinsel istek düşüklüğü yaşayabilirler. Cinsel faaliyetleri, cinsel istek bozukluğu bulunanlar başlatamazken eğer karşı taraf eylemde bulunursa da istemsiz olarak faaliyete eşlik ederler.⁷⁰

Kişilerde cinsel istek bozukluğu yaşama oranının düşük olmasının nedeni genellikle cinsel istekte yaşanan azalmanın sertleşme bozukluğuna yol açması ve bundan dolayı sağlık kurumlarına başvurunun yapılmasıdır. Bunun yanı sıra cinsel istek bozukluğu yaşayanların sağlık kuruluşlarına gitmemesinin nedeni ise erkeğin her zaman cinsel ilişkiye hazır olduğu inancındır.⁷¹

Psikolojik ve fizyolojik sebepler cinsel isteğin azalmasına neden olabilmektedir. Otoriter ve baskıcı ortamlarda büyüyen erkeklerde cinsel istek azlığı görülebilmektedir. Bu bozukluğa, cinsellik ile alakalı yanlış inançların bulunması ve cinselliğin yanlış

⁶⁸ Ziya, a.g.e., s.20

⁶⁹ İncesu, a.g.e., 2006, s.20

⁷⁰ İncesu, a.g.e., 2006, s.20

⁷¹ Ziya, a.g.e., s.20

bilinmesi de sebebiyet vermektedir. Bunun yanı sıra cinsel isteksizliğe, çeşitli rahatsızlıklar, travmalar ve ilaçlar da neden olabilmektedir.⁷²

2.3. BOŞANMA

Evliliğin bitmesinin hukuksal tanımına boşanma denilmektedir. Kişiler bundan dolayı, bu süreçte mahkeme olgusu ile karşı karşıya kalacaklardır. Ayrılmakta olan eşlerin, ailenin tüm fertlerinin gereksinimlerini dikkate aldıkları bir boşanma anlaşması yapabilme becerileri ile boşanma olayının eşlerin hayatını ne şekilde etkileyeceği birbirleriyle ilişkilidir. Sürecin hızlı bitmesi ve bireylerin az sarsılması, eşlerin yaptıkları işbirliği ile bağlantılıdır.⁷³

Boşanma Zara' ya göre; eşlerin birbirlerine yabancılaşarak isteklerinin yerine getirilmediği ve yoğun hoşnutsuzluk yaşadıkları bir dönemin, duygusal, yasal ve sosyal açıdan sona ermesidir. Boşanma tek çekirdekli bir aile biçiminden iki çekirdekli bir aile biçimine geçişi temsil ederken geçici bir kriz süreci de bulunmaktadır. Yaşandığı ailenin yanı sıra aileye bağlı pek çok bireyin ilişkilerini de değiştirip yeni bir şekle sokar. Bu duruma çoğu kişi zamanla alışmaktadır. Bu uyuma bireyin kişilik özellikleri ve aile, eğitim, yakın arkadaşlar ve iş gibi sahip olduğu destek kaynakları etki etmektedir.⁷⁴

Arıkan'a göre, nispeten modern bir olay olarak ele alınsa dahi boşanma durumunun olmadığı neredeyse hiçbir çağ ve kültür çevresi bulunmamaktadır:⁷⁵

Yaşamda gerçekleşen diğer önemli olaylardan farklı olarak boşanmada, duygularla çevrelenmiş ve açıkça dile getirilebilen bir ritüel bulunmamaktadır. Doğum, evlilik ve ölümün yanı sıra boşanma, kişiden kişiye farklılık göstermesine karşın özel bir olay olup herkesin neredeyse benzer seviyede iletişim kurabileceği bir ortam yaratmaz.⁷⁶

Kişide boşanma, yalnızlık, ekonomik durum ve bekar bir ebeveyn olmanın zorluğu şeklinde kalıcı değişikliklere sebebiyet verir. Boşanmanın neden olduğu stres bu problemlerin gelip geçici değil, kalıcı olmasından dolayı sonu bilinmeyen bir şekilde

⁷² İncesu, a.g.e., 2004, s.3-13

⁷³ Elissa Benedek ve Catherina Brown, **Boşanma ve Çocuğunuz: Çocuğunuzun Boşanmanızla Başetmesine Nasıl Yardımcı Olursunuz?**, HYB Yayıncılık, Ankara, 1997, s.31.

⁷⁴ Ayten Zara, **Kadınlar, Erkekler ve Çocuklar için Boşanma Terapisi**, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara, 2013, s.18-19.

⁷⁵ Çiğdem Arıkan, **Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları**, T.C. Başbakanlık ve Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara, 1996, s.3.

⁷⁶ Yvette Walczak ve Sheila Burns, **Boşanma ve Çocuk Üzerine Etkileri**, Özgür Yayınları, İstanbul, 2004, s.77-115.

sürebilir. Boşanan birey, boşanmanın neden olduğu stresle aile/sosyal destek kaynağı bulunduğu ve dayanıklı bir kişilik yapısına sahip olduğunda daha iyi baş edebilir; ancak bu durum boşanmanın yaşamı değiştireceği gerçeğini ortadan kaldırmaz.⁷⁷

2.3.1. Boşanmanın Nedenleri

Boşanmanın birden çok sebebi içerisinde bulundurduğunu, bir olguyu ya da sonucu yalnızca bir sebebe bağlamanın doğru bir düşünme şekli olmadığını kabullendiğimizde rahatlıkla belirtebiliriz. Bu sebeplerden bazılarının bununla beraber ön plana çıktığını da düşünebiliriz.

Boşanma sebepleri arasında geçimsizlik %75 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Evden ayrılma ve aldatma ise sonraki önemli sebeplerdendir. Boşanmak amacıyla mahkemeye başvuran kadın oranında meydana gelen artış, seneler içerisinde gerçekleşen önemli bir gelişmedir. Örnek vermek gerekirse 1960 senesinde boşanma isteği genellikle erkekten gelirken, 1976 senesinde ise boşanmak isteyen kadınların sayısı erkek sayısını geçmiştir.⁷⁸

Boşanmaların gerçekleşme mekanı olan mahkemelerin kayıtları üzerinden boşanma sebeplerinin incelendiği Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen Boşanma Nedenleri Araştırması'nda da yine en yüksek orana sahip olan sebebin evlilik birliğinin sarsılması yani geçimsizlik olduğu görülmüştür. Fakat geçimsizliğe iten sebeplerin kökeninde bulunan psiko-sosyal, kültürel, ekonomik ve toplumsal unsurların çok boyutlu bir şekilde ortaya konulmadığı da gerçektir. Toplumumuzda eşlerden birinin sadakatsizliği veya evden gitmesi sebebiyle gerçekleşen boşanmalar da, geleneksel değer yargıları, ahlaki normlar ve genel kabuller sebebiyle "Geçimsizlik" adı altında toplanmaktadır. Bunun yanı sıra çiftlerin anlaşmalı bir şekilde boşanmaya karar vermeleri halinde dahi gerçek sebeplere bakılmaksızın durum "Geçimsizlik" başlığı altında incelenir. Çok çeşitli ve farklı nedenlerle eşler arasındaki geçimsizlik ve anlaşmazlıklar ortaya çıkabileceği gibi; yine pek çok sebebi de içerebilir.⁷⁹

⁷⁷ Zara, a.g.e., s.18-19

⁷⁸ Atalay Yörükoğlu, **Aile ve Çocuk**, Özgür Yayınları, İstanbul, 2007, s.103.

⁷⁹ Yaşar Anıl, **Boşanma Sebebi Olarak Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2008, s.36.

2.3.1.1. Türk Medeni Kanuna Göre Boşanma Nedenleri

2.3.1.1.1. Zina Nedeniyle Boşanma

Medeni Kanun'da yer alan 161. Maddeye göre eğer eşlerden birisi zina yaparsa, diğer eş boşanmak için dava açma hakkına sahiptir.⁸⁰

2.3.1.1.2. Suç İşleme ve Haysiyetsizlik Nedeniyle Boşanma

Küçük düşürücü suçlar olarak kabul edilen utanç verici ya da yüz kızartıcı boyutta hırsızlık, ırza geçme, dolandırıcılık, kaçakçılık, sahtekarlık, gasp gibi suçlardan birini işlemesi ya da haysiyetsiz bir yaşam sürmesi değil, bunun yanında bu olumsuzlukların evlilik birliğini çekilmez hale sokmasının sonucunda boşanmaktır.⁸¹

2.3.1.1.3. Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış

Medeni Kanun'da yer alan 162. Maddeye göre eğer eşlerden birinin diğeri tarafından yaşamına kastedilmesi ya da kendisine pek kötü davranılması veya ağır derecede onur kırıcı bir davranışta bulunması durumu var ise buna maruz kalan kişi boşanmak için dava açma hakkına sahiptir.⁸²

2.3.1.1.4. Terk Nedenine Dayalı Boşanma

Birlikte yaşanan evi terk etmeye zorlayan ya da geçerli bir neden olmaksızın birlikte yaşanan eve dönmesini engelleyen eş de terk etmiş varsayılmaktadır.⁸³

2.3.1.1.5. Evlilik Birliğinin Sarsılması

Eşlerden her biri, evlilik birliği, ortak yaşamı devam ettirmeleri kendilerinden beklenmeyecek seviyede temelinden sarsılmış olursa boşanmak için dava açma hakkına sahiptir.⁸⁴

2.3.1.1.6. Akıl Hastalığı Nedeniyle Boşanma

Eşlerden birisinin akıl hastası olmasından dolayı ortak bir yaşam sürdürdüğü diğer eş için hayat çekilmez hale gelirse, resmi sağlık kurulu raporuyla hastalığın geçmesine imkan olmadığı kanıtlanmak şartıyla bu eş boşanmak için dava açabilmektedir. Medeni Kanun, akıl hastalığı nedeniyle boşanma davası açmak için gereken koşullarda yeni bazı değişikliklerde bulunmuştur. Akıl hastalığı nedeniyle

⁸⁰ Özgül Aktaş, Boşanma Nedenleri ve Boşanma Sonrasında Karşılaşılan Güçlükler, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2011, s.24. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

⁸¹ Aktaş, a.g.e., s.24

⁸² Aktaş, a.g.e., s.24

⁸³ Aktaş, a.g.e., s.24

⁸⁴ Aktaş, a.g.e., s.24

boşanmaya hükmedebilmek için, Mülga 743 sayılı Kanun'un 133. maddesine göre bu hastalığın en az üç seneden beri süren bir hastalık olması gerekmektedir. Fakat yeni Kanun'da bu üç yıllık süre şartı aranmamaktadır. Bu değişikliğin sebebi, sağlıklı olan eşi üç yıl gibi fazlasıyla uzun bir süre katlanılmaz yaşam koşulları altında bırakmanın adaletsiz olduğu, akıl hastalığının iyileşip iyileşmeyeceğinin tespit edilmesinin tıp bilimindeki gelişmeler sayesinde üç yıl gibi uzun bir zaman beklemeyi gerektirmediği düşüncesidir.⁸⁵

2.3.2. İlkel Toplumlarda Boşanma

Evliliğin ilkel toplum üyeleri için cinsel ihtiyaçları ve yaşam içerisinde çeşitli gereksinimleri için yanında yer alacak yardımcıdan başka bir anlam ifade etmediği varsayılmaktadır. Fazlasıyla faydacı sebeplere dayanan beraberliğin bundan dolayı eşin görevlerini yapmaması halinde bitmesi normal bir durum olarak ele alınmaktadır. Eşler birbirlerinden, bu durumlarda eşin kendisine kötü davranması, ilişkide başka bir bireyin varlığı veya eşin ailesiyle anlaşılabilmesi gibi sebeplerle boşanabiliyorlardı. Mal paylaşımları ayrılma sırasında büyük bir özenle gerçekleştirilmekte ve eşler kendilerine ait olan eşyayı yanına almaktaydı.⁸⁶

2.3.3. İlk Çağda Boşanma

Toplumlarda merkezi otoritenin kurulduğu, yazılı kuralların, yargı kurallarının ve devamlı bir yönetimin; doğal ve ilkel boyun eğmenin yerine geçtiği evrenin ait olduğu dönemdir. "İlkel Dönemler" den bu dönemin diğer bir farkı da, kişilerin eski tek şekil gelenekleri bırakarak her toplumun kendisine ait bir takım gelenek veya yasa kurallarını benimsemeleridir.⁸⁷

2.3.4. Musevilikte Boşanma

Musevilikte boşanma, Musevilğin ilk zamanlarından beri boşanma olayına izin verilmesine rağmen istenilmeyen bir olaydır. Tevrat'ta yer alan "Ben boşanmadan ve gençliğinde karısına ihanet eden adamdan nefret ederim." cümlesi de bu düşüncelerini desteklemektedir. Bunun yanı sıra bazı özel durumlarda erkeğe karısını boşama konusunda net bir yasak koymuştur. Mesela, bir erkek evlendiği kızın bakire olmadığını öne sürer ve iddiası doğru çıkmazsa erkek, hiçbir zaman bu kadını boşayamamaktadır.

⁸⁵ Salih Özden, Boşanma Sebepleri Bakımından Aile İçi Şiddet, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010, s.28. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

⁸⁶ Anıl, a.g.e., s.5

⁸⁷ Anıl, a.g.e., s.6

Boşanma hakkı Musevilikte erkekten yana olmakla beraber bir erkek, ikinci bir kadın isterse, öncekinin giysisini, nafakasını ve kanlık hakkını vermek zorundadır.⁸⁸

2.3.5. Hristiyanlıkta Boşanma

Avrupa ve Roma İmparatorluğu'nda M.S. IV. yüzyıldan sonra Hristiyanlığın baskın olmasıyla; evlilik ve boşanma meselelerinde dinsel kurallar dikkate alınmıştır. Bunun yanı sıra, M.S. X. yüzyıla kadar; Roma ve Cermen hukukunun aile ve boşanmaya dair kurallarına el sürülmeyerek; tıpkı evlilik gibi boşanmanın da, temel olarak, tarafların rıza ve anlaşmalarıyla yerine getirilebileceği kuralının uygulanması sürüdürülmüştür. Erkeklerle tek taraflı olarak Cemre hukukunda tanınan boşanma hakkı konusunda düzenlemede bulunulmuştur. Varolan kuralları değiştirebilecek güce bundan sonraki süreçte ulaştığını düşünen Hristiyan kilisesi, boşanmaya yasak getirmiştir. Katolikliğe bağlı ülkelerde XVIII. yy" daki aydınlanma hareketine kadar katı bir biçimde uygulanarak devam ettirilen bu yasaklamada; kişilerin anlaşarak da olsa boşanmaları yasaktı. Reform hareketiyle XVI. yüzyılda büyük bir darbe alan bu yasaklamalar; büyük aydınlanma hareketlerinin XVIII. Yüzyılda başlamasıyla eski güçlerini yitirmiştir.⁸⁹

2.3.6. İslamiyette Boşanma

Evlenme İslam dininde, ibadet ve yaşamsal ehemmiyeti olan bir olgu olarak ele alınmaktadır. Evlenme İslam Hukuku'nda, ebedî bir akit olarak görülse dahi, bazı durumlarda çiftin boşanmasına olanak sunmuştur. Boşanma yetkisi İslam Hukuku'nda, eşler, mahkeme ve hakemler arasında gerçekleşmektedir. Boşama yetkisine İslam'da erkeğin sahip olmasının yanında, gerektiğinde bu görevi karısına, üçüncü bir kişiye ve mahkemeye bırakabilmektedir.⁹⁰

2.3.7. Medeni Kanunun Kabulünden Önce Türkiye'de Boşanma

Osmanlı İmparatorluğu'nda Türkiye Cumhuriyeti ilan edilene kadar boşanma, İslam Hukuku kurallarına göre gerçekleştirilmekteydi. İslâmi kurallara göre boşanmanın, 4 Ekim 1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Medeni Kanunun kabul edilmesiyle, uygulanmasına son verilmiştir.

⁸⁸ Serpil Abalı, Boşanmak İçin Başvuran Kadınların Evlilikteki Cinsel Yaşamlarını Boşanma Nedeni Olarak Görme Durumları, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2006, s.5. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

⁸⁹ Anıl, a.g.e., s.10

⁹⁰ Tebrike Kaya, İstanbul'da Yaşayan Boşanmış Kadın ve Erkeklerin Boşanma Deneyimleri, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009, s.12. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

2.3.8. Türkiye’de Boşanma

Aile Anayasasının 41. maddesine göre, Türk toplumunun temelini oluşturmaktadır. Eşlerin yaşamları boyunca sürecek düşüncesiyle kurdukları bir birlik olan evlilik, bazı durumlarda çiftler iradeleriyle bitirilebilmektedir. O toplumdaki hukuk politikasıyla boşanmanın ne şekilde gerçekleşeceği birbiriyle ilişkilidir.⁹¹ Boşanma sürecinin ne şekilde olacağını belirlemede hukuk politikasının izlediği iki temel görüş bulunmaktadır.

Ferdiyetçi Görüş: Eşlerin isteğine, çıkarlarına ve iradesine dayanan evlilik bağı, boşanmayı kabul eden bu görüşe göre eşlerin isteğiyle halledilebilmelidir. Tarih süresince farklı ülkelerde ve hukuk sistemlerinde serbest boşanma sisteminin doğmasına yol açan bu görüşten yararlanılmıştır. Eşlerin karşılıklı anlaşmalarına gerek olmadan, bu görüş doğrultusunda taraflardan birinin tek taraflı talebi üzerine evlilik bitirilebilir.⁹²

Toplumcu Görüş: Evliliğin bireylerin zevki için değil, soyun devam etmesi için yapıldığını esas alan bu görüşü benimseyenler, evlilik birliğinin sürmesi gerektiğine inanmaktadırlar. Örnek vermek gerekirse, Tanrı’nın birleştirdiğini Katolik Kilisesi Hukuku’na göre kulun ayırması mümkün değildir. Bu şekilde bir mecburiyette, evlilikte manevi huzur yok olacağından çocukların olması gerektiği gibi büyütölmelerinde de sıkıntı yaşanacaktır. Bu şekilde eşlerin isteklerine ters bir biçimde onları bir arada tutmaya çabalamak, eşler arasında sadakatsizliğe de neden olabilir. Eşler için bu evlilik birliği amacından saparak üzüntü ve acı kaynağına dönüşebilir. Kilise Hukuku’nun hakim olduğu ve boşanmayı reddeden hukuk sistemlerine bundan dolayı esneklik getirilerek bazı şartlar altında eşlerin ayrı yaşamalarına imkan sunulmuştur. Sistem bazı ülkelerde ise hala katı bir şekilde uygulanmaya devam etmektedir.⁹³

Türk Hukuku’nda Hakim Olan Görüş: Boşanma konusunda Türk Hukukunda kabul görölen sistem, iki zıt görüşün ortasında yer alan bir sistem şeklindedir. Belli boşanma nedenlerinin bulunması ya da oluşması üzerine buna göre, tarafların arzusuna yönelik, hakimin vereceği kararla boşanma gerçekleşecektir. Tarafların kanunda yer alan boşanma nedenleri haricinde, farklı bir boşanma sebebi tespit ve iddia etme hakları bulunmamaktadır. Boşanma sebeplerinin varlığı, sadece hakim

⁹¹ Bilge Öztan, **Aile Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2004, s.366.

⁹² Öztan, a.g.e., s.366

⁹³ Öztan, a.g.e., s.367

kararı ile tespit edilebilir ve temeli hakim kararına dayanmayan bir boşanma söz konusu olmamaktadır.⁹⁴

⁹⁴ Öztan, a.g.e., s.368

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha fazla sayıdaki değişkenin birlikte değişimlerinin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modeli olarak tanımlanmaktadır. Bu modelde ortaya konan ilişkiler gerçek bir neden-sonuç ilişkisi olarak yorumlanamaz; fakat o yönde bazı ipuçlarını sağlayarak bir değişkendeki durumun belirlenmesiyle diğer değişkenin durumunun kestirilmesinde yararlı sonuçlar sağlar. İlişkisel tarama modelinde değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon türü ve karşılaştırma türü olarak iki farklı şekilde incelenmektedir. Korelasyon türü olan ilişkisel tarama modelinde değişkenlerin birlikte değişip değişmedikleri, eğer birlikte değişiyorlarsa bunun nasıl olduğu belirlenmeye çalışılırken; karşılaştırma türü olan ilişkisel tarama modelinde ise mevcut olan en az iki değişkenin birine göre (bağımsız değişken) gruplar oluşturularak diğer değişkene göre aralarında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığı incelenir.⁹⁵

3.2. Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın evrenini İstanbul ve Ankara ilinde yaşamakta olan bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise İstanbul ve Ankara ilinde yaşamakta olan kolayda örneklem tekniği kullanılarak rastgele seçilen 50 boşanmış 50 evli birey oluşturmaktadır. Örnekleme seçilen katılımcılar gönüllülük esasına göre araştırmaya dahil edilmiştir.

3.3. Araştırmanın Hipotezleri

H1) Sosyal medya kullanımı ile cinsel işlevler arasında sosyal medya kullanımının arttıkça cinsel işlevlerde bozulmaların arttığı bir ilişki vardır.

H0) Sosyal medya kullanımı ile cinsel işlevler arasında sosyal medya kullanımının arttıkça cinsel işlevlerde bozulmaların azaldığı bir ilişki vardır.

H2) Sosyal medya kullanımı ile boşanma arasında sosyal medya kullanımının arttıkça boşanmanın arttığı bir ilişki vardır.

H0) Sosyal medya kullanımı ile boşanma arasında sosyal medya kullanımının arttıkça boşanmanın azaldığı bir ilişki vardır.

H3) Sosyal medya kullanımı ile cinsiyet arasında bir ilişki vardır.

⁹⁵ Niyazi Karasar, **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005, s.52.

H0) Sosyal medya kullanımı ile cinsiyet arasında bir ilişki yoktur.

H4) Sosyal medya kullanımı ile yaş arasında bir ilişki vardır.

H0) Sosyal medya kullanımı ile yaş arasında bir ilişki yoktur.

H5) Cinsel işlevler ile cinsiyet arasında bir ilişki vardır.

H0) Cinsel işlevler ile cinsiyet arasında bir ilişki yoktur.

H6) Cinsel işlevler ile yaş arasında bir ilişki vardır.

H0) Cinsel işlevler ile yaş arasında bir ilişki yoktur.

3.4. Araştırmadaki Veri Toplama Araçları

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Ölçek uygulanan bireylerle alakalı bilgi sağlamak amacıyla araştırmacının geliştirdiği bilgi toplama formu içerisinde bireylerin sosyodemografik durumlarını belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur (Ek 1).

3.4.2. Golombok-Rust Cinsel Doyum Envanteri

Cinsel beraberliğin kalitesini ve CİB'i değerlendirmeyi amaçlayan bu ölçme aracını Rust ve Golombok geliştirilmiştir. Maddelerin yanıtlandırılması beşli likert tipi bir ölçek üzerinde yapılmaktadır. Erkekler ve kadınlar için, her biri 28 maddeden oluşan ayrı formlar üzerinden değerlendirilmektedir. Verilen yanıtlar ve puanları şu şekildedir:

Her zaman= 4, çoğu zaman= 3, bazen= 2, nadiren= 1, hiçbir zaman= 0

Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin başlıkları cinsel ilişki sıklığı, partnerle olan iletişim, cinsel ilişki sonrası doyum, cinsel ilişkiden kaçınma, dokunma, vajinismus ve orgazm bozukluğudur. Kadın ve erkek formlarında 5'i ortak (kaçınma, doyum, iletişim, dokunma ve ilişki sıklığı) olmak üzere 7 alt boyut yer almaktadır. Diğer iki alt boyut ise kadın formunda vajinismus (vaginismus) ve orgazm bozukluğu (anorgazmi), erkek formunda erken boşalma (prematür ejakülasyon) ve sertleşme bozukluğu (erektile disfonksiyon) dur.

Her madde 0 ile 4 puan arasındadır. Bazı maddeler ters yönde puan alır. Ters yönde puan alan maddeler (4'ten 0'a doğru) kadın formunda 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 25, 26, 27 ve 28. sorulardır. Erkek formunda ise 1, 2, 3, 4, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 21 ve 25. sorulardır. *Kadında: sıklık: 3, 15, iletişim: 2, 16; doyum: 5, 10, 18 ve 22; kaçınma: 7, 13, 20 ve 23; dokunma: 9, 12, 19 ve 25; vajinismus: 6, 11, 17 ve 24; anorgazmi: 8, 14, 21 ve 28 maddeleriyle belirlenmektedir. Erkeklerde ise: sıklık: 3, 15;

iletişim: 2, 16; doyum: 5, 10, 18 ve 22; kaçınma: 7, 13, 20 ve 23; dokunma: 9, 12, 19 ve 25; erken boşalma: 6, 11, 17 ve 24; empotans: 8, 14, 21 ve 28 maddeleriyle belirlenmektedir.

Formlardan alınan yüksek puanlar cinsel işlevlerdeki ve ilişkinin niteliğindeki bozulmayı işaret etmektedir. Ölçekten elde edilen ham puanlar daha sonra 1 ile 9 arasında değişen standart puanlara (5 kesme noktasıdır) dönüştürülebilmektedir. 5 puan ve üzerinde olan puanlar cinsel niteliğin ve işlevlerin bozulması olarak tanımlanmaktadır. Envanterin 1993'de Tuğrul ve arkadaşları tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması gerçekleştirilmiştir.⁹⁶

3.4.3. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu (SMBÖ-YF)

Şahin ve Yağcı tarafından 18-60 yaş grubundaki erişkinlerin sosyal medya bağımlılığını tespit etmek amacıyla Sosyal Medya Bağımlılığı Yetişkin-Formu Ölçeği geliştirilmiştir. Form beşli likert tipindedir, sanal tolerans ve sanal iletişim olmak üzere 2 alt boyutu bulunmaktadır ve 20 betimlemeden oluşmaktadır. Sanal tolerans alt boyutu 1-11'inci maddeler, sanal iletişim ise 12-20'inci maddelerden oluşmaktadır. 5. ve 11. maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçek (1) Bana hiç uygun değil, (2) Bana uygun değil, (3) Kararsızım, (4) Bana uygun, (5) Bana çok uygun tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Sosyal medya bağımlılığı yetişkin-formu ölçeği yapılan araştırmalara göre, yetişkinlerin sosyal medya bağımlılığını tespit etmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçektir.⁹⁷

3.5. Veri Analiz Teknikleri

Verilere düzenlenmiş olan ölçek aracılığıyla ulaşılmıştır, alt hedeflere yönelik istatistiksel yöntemlerle analiz gerçekleştirilmiştir. Kodlanmış SPSS (22) programı kullanılarak yapılan anketlerden ulaşılan veriler bilgisayar ortamına geçirilmiş ve istatistiksel işlem yapılmıştır. Kolmogorov-Smirnov Testi'nden bu çalışma kapsamında veri dağılımının normallliğini ölçmek için faydalanılmıştır. Parametrik testlerde normal dağılımı tespit etmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov Testi'nden yararlanılır. Verilerin normal dağılmadığı Kolmogorov-Smirnov Testinden alınan değerlerin $p < .05$ olmasıyla anlaşılırken; $p > .05$ olması ise verilerin normal dağıldığına işarettir. Anlamlılık seviyesi çalışmada en az. 05, güven aralığıysa % 95 olarak alınmıştır.

⁹⁶ Ceylan Tuğrul ve Nedret Öztan, Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin Standardizasyon Çalışması, **Türk Psikiyatri Dergisi**, 1993, Sayı: 2, s.83-88.

⁹⁷ Cengiz Şahin ve Mustafa Yağcı, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması, **Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)**, 2017, Cilt: 18, Sayı: 1, s.523-538.

Bağımlı değişken olan Sosyal Medya Ölçeği (K-S=.091, df=100, p=.038) ve Cinsel Doyum Ölçeğinden Kolmogorov-Smirnov testi (K-S=.104, df=100, p=.010) normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. %95 güvenilirlik seviyesi uygulanan veri analizinde esas alınmıştır. Mann Whitney U Testi'nden niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki farkın analizi için, ikiden çok grup durumunda parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında ise Kruskal Wallis Testi'nden yararlanılmıştır. Spearman korelasyon analizi ile çalışmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon ilişkileri şu kriterler çerçevesinde değerlendirilmiştir; R İlişki 0,00-0,25 Çok Zayıf 0,26-0,49 Zayıf 0,50-0,69 Orta 0,70-0,89 Yüksek 0,90-1,00 Çok Yüksek. Çoklu Regresyon analizi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formundan elde edilen bulgular bu bölümde sıralanmıştır.

Tablo 4.1: Örneklem Grubunun Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

		Değişken	f	%
Cinsiyet		Kadın	50	50
		Erkek	50	50
		Toplam	100	100
Yaş		18-29 yaş	13	13,0
		30-39 yaş	34	34,0
		40-49 yaş	35	35,0
		50 ve üstü	18	18,0
		Toplam	100	100
		İlkokul	15	15,0
Eğitim Düzeyi		Ortaokul	19	19,0
		Lise	36	36,0
		Üniversite Mezunu ve üstü	30	30,0
		Toplam	100	100
		Evet	63	63,0
Çalışma Durumu		Hayır	28	28,0
		Emekli	9	9,0
		Toplam	100	100
		İyi	32	32,0
Ekonomik Durum		Orta	43	43,0
		Kötü	25	25,0
		Toplam	100	100
Eşinizle Nasıl Evlendiniz		Görücü Usulü	38	38,0
		Anlaşarak	53	53,0
		Kaçarak	9	9,0
Çocuğunuz Var		Toplam	100	100
		Evet	75	75,0

mı?	Hayır	25	25,0
	Toplam	100	100

Örnekleme meydana getiren 100 bireyin %50'si kadın, %50'si erkek, %13'ü 18-29 yaşında, %34'ü 30-39 yaşında, %35'i 40-49 yaşında ve %18'i 50 yaş ve üstüdür. %15'i ilkokul mezunu, %19'u ortaokul mezunu, %36'sı Lise Mezunu, %30'u Üniversite ve üstü mezunudur. %63'ü çalıştığını, %28'i çalışmadığını, %9'u emeklidir. %32'si ekonomik durumu iyi, %43'ü ekonomik durumu orta, %25'i ekonomik durumu kötüdür. Eşyle evlenme durumu %38'i görücü usulü, %53'ü anlaşarak, %9'u kaçarak evlenmiştir. %75'i çocuğu olduğunu, %25'i çocuğu olmadığını belirtmiştir.

Tablo 4.1.a: Örneklem Grubunun Demografik Değişkenlere Göre Dağılım

		Değişken	f	%
Eşinize Şiddet Uyguladınız mı?	Şiddet	Çok Seyrek	12	12,0
		Hiçbir Zaman	88	88,0
		Toplam	100	100
Eşiniz Size Şiddet Uyguladı mı?	Size Uyguladı	Arada Sırada	20	20,
		Çok Seyrek	23	23,0
		Hiçbir Zaman	57	57,0
		Toplam	100	100
Evlilikle Yardım Aldınız mı?	İlgili Aldınız	Hayır	21	21,0
		Psikolog/Psikiyatrdan	15	15,0
		Ali Danışmanından	16	16,0
		Aile Yakını/Akrabadan	28	28,0
		Arkadaş/Dosttan	20	20,0
	Toplam	100	100	
Kim Talebinde Bulundu?	Boşanma	Ben	25	25,0
		Eşim	25	25,0
		Toplam	50	50,0

Eşinize şiddet uyguladınız mı sorusuna %12'si çok seyrek, %88 hiçbir zaman eşiniz size şiddet uyguladı mı sorusuna %20'si arada sırada, %23'ü çok seyrek, %57'i

hiçbir zaman şeklinde cevaplamıştır. Evlilikle ilgili %15 psikologdan/ psikiyatriden, %16'sı aile danışmanından, %28'i yakını/ akrabadan, %20'si arkadaş/ dosttan yardım almıştır. %25'i boşanma talebinde kadın bulunduğunu, %25'ii boşanma talebinde erkeğin bulunduğunu söylemiştir.

Tablo 4.2: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri

	n	\bar{X}	Ss
Sanal Tolerans	100	34,97	6,62
Sanal İletişim	100	27,02	6,52

Sanal Tolerans alt boyutu puan ortalaması 34.97 (6.62), Sanal İletişim alt boyutu puan ortalaması 27.02 (6.52) olarak tespit edilmiştir. Ortalama değerlere bakıldığında grubun orta düzeyde sanal tolerans ve sanal iletişime sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.3: GRCDÖ'den Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri

	n	\bar{X}	Ss
Cinsel Doyum toplam	100	5,56	1,81
Sıklık	100	4,17	1,47
İletişim	100	4,06	1,41
Doyum	100	5,58	2,70
Kaçınma	100	5,92	2,59
Dokunma	100	6,13	2,29
Erken Boşalma erkek	50	6,64	2,31
Vajinismus kadın	50	7,56	3,22
Empotans erkek	50	5,58	1,90
Anorgazmi	50	6,38	2,79

Cinsel Doyum toplam puan ortalaması 5.56 (ss=1.81)'dir. Alt boyutlardan ise Sıklığı 4.17 (ss=1.47), İletişiminki 4.06 (ss=1.41), Doyumunki 5.58 (ss=2.70), Kaçınmanın 5.92 (ss=2.59), Dokunmanın 6.13 (ss=2.29), Erkeklerde erken boşalmanın 6.64 (ss=2.31), Kadınlarda Vajinismusunki 7.56 (ss=3.22), Erkeklerde

Empotansınki 5.58 (ss=1.90), Kadınlarda Anorgazmininki 6.38 (ss=2.79) tespit edilmiştir. Ortalama değerlere bakıldığında grubun orta düzeyde cinsel doyuma sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.4: Sosyal Medya Bağımlılığı ve Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği Arasındaki Spearman Korelasyon Sonuçları

		Sanal Tolerans	Sanal İletişim
Sıklık	r	,282**	,285**
	p	,004	,004
	Toplam	100	100
İletişim	r	,401**	,365**
	p	,000	,000
	Toplam	100	100
Doyum	r	,484**	,421**
	p	,000	,000
	Toplam	100	100
Kaçınma	r	,462**	,447**
	p	,000	,000
	Toplam	100	100
Dokunma	r	,453**	,455**
	p	,000	,000
	Toplam	100	100
Erken Boşalma	r	,500**	,614**
	p	,000	,000
	Toplam	50	50
Vajinismus	r	,431**	,422**
	p	,002	,002
	Toplam	50	50
Empotans	r	,315*	,329*
	p	,026	,020
	Toplam	50	50
Anorgazmi	r	,200	,213

p	,165	,137
Toplam	50	50

**p<.01, *p<.05

Gerçekleştirdiğimiz araştırmada sıklık, iletişim, doyum, kaçınma ve dokunma puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Sıklık, iletişim, doyum, kaçınma ve dokunma alt ölçeklerindeki bozulmalar artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Erkeklerin erken boşalma ve empotans puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Erkeklerin erken boşalma ve empotans alt ölçeklerindeki bozulmalar artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Kadınların vajinusmus puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Kadınların vajinusmus alt ölçeğindeki bozulmalar artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Kadınların anorgazmi puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Buna göre kadınların orgazm olamama (anorgazmi) durumları ile sosyal medya kullanmaları arasında ilişki yoktur.

Tablo 4.5: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Cinsiyet Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Cinsiyet	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Sanal Tolerans	Kadın	50	49,89	2494,50	1219,500	-,211	,833
	Erkek	50	51,11	2555,50			
Sanal İletişim	Kadın	50	49,94	2497,00	1222,000	-,194	,847
	Erkek	50	51,06	2553,00			

*p<.05

Örneklem grubunun cinsiyeti ile Sanal Tolerans ve Sanal İletişim alt boyutundan alınan puanlar arasındaki ilişki anlamsızdır. Buna göre kişilerin cinsiyetlerinin, sosyal medya kullanma durumlarına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.6: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Cinsiyete Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Cinsiyet	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Cinsel Toplam	Kadın	50	53,81	2690,50	1084,500		
	Erkek	50	47,19	2359,50			
Sıklık	Kadın	50	56,31	2815,50	959,500		-2,047 ,041*
	Erkek	50	44,69	2234,50			
İletişim	Kadın	50	53,55	2677,50	1097,500		-1,080 ,280
	Erkek	50	47,45	2372,50			
Doyum	Kadın	50	54,57	2728,50	1046,500		-1,421 ,155
	Erkek	50	46,43	2321,50			
Kaçınma	Kadın	50	49,68	2484,00	1209,000		-,285 ,776
	Erkek	50	51,32	2566,00			
Dokunma	Kadın	50	49,00	2450,00	1175,000		-,523 ,601
	Erkek	50	52,00	2600,00			

*p<.05

Yaptığımız çalışmada bireylerin cinsiyetleri ile cinsel doyumdan aldıkları toplam puan arasında fark bulunamamıştır. Bireylerin cinsiyetleri ile doyum arasında farklılık bulunamamıştır. Bireylerin cinsiyetleri ile iletişim arasında farklılık bulunamamıştır. Bireylerin cinsiyetleri ile kaçınma ve dokunma arasında farklılık bulunamamıştır. Buna göre kişilerin cinsiyetleri, genel cinsel doyum durumlarına ve doyum, iletişim, kaçınma ve dokunma alt ölçeklerindeki bozukluklara etki etmemektedir. Bireylerin cinsiyete göre sıklık alt boyutundan aldıkları puanlar karşılaştırıldığında kadınların sıklık puan ortalamalarının, erkeklerin sıklık puan ortalamalarından yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre kadınların sıklık alt ölçeğiyle ilgili yaşadıkları bozukluklar erkeklerden fazladır.

Tablo 4.7: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Yaş Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Yaş	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p
Sanal Tolerans	18-29 yaş	13	51,54	3	2,072	,558
	30-39 yaş	34	44,97			
	40-49 yaş	35	52,76			
	50 yaş ve üstü	18	55,81			
Sanal İletişim	18-29 yaş	13	58,92	3	4,869	,182
	30-39 yaş	34	44,06			
	40-49 yaş	35	48,73			
	50 yaş ve üstü	18	60,03			

*p<.05

Örneklem grubunun yaşları ile Sanal Tolerans ve Sanal iletişim alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre kişilerin yaşları, sosyal medya kullanma durumlarına etki etmemektedir.

Tablo 4.8: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Yaş Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Yaş	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark
Cinsel Doyum Toplam	a.18-29 yaş	13	32,96	3	9,896	,019*	a-c
	b.30-39 yaş	34	45,82				a-d
	c.40-49 yaş	35	55,10				b-d
	d.50 yaş ve üstü	18	63,06				
Sıklık	a.18-29 yaş	13	31,77	3	12,673	,005*	a-c
	b.30-39 yaş	34	44,13				a-d
	c.40-49 yaş	35	57,53				b-c
	d.50 yaş ve üstü	18	62,39				b-d
İletişim	a.18-29 yaş	13	30,92	3	10,113	,018*	a-c
	b.30-39 yaş	34	47,34				a-d
	c.40-49 yaş	35	58,93				
	d.50 yaş ve üstü	18	54,22				

Doyum	a.18-29 yaş	13	36,08	3	12,221	,007*	a-c a-d b-d
	b.30-39 yaş	34	42,22				
	c.40-49 yaş	35	56,49				
	d.50 yaş ve üstü	18	64,92				
Kaçınma	a.18-29 yaş	13	36,92	3	8,060	,045*	a-c a-d
	b.30-39 yaş	34	44,47				
	c.40-49 yaş	35	55,99				
	d.50 yaş ve üstü	18	61,03				
Dokunma	18-29 yaş	13	41,92	3	3,533	,317	----
	30-39 yaş	34	49,99				
	40-49 yaş	35	48,96				
	50 yaş ve üstü	18	60,67				
Erken Boşalma	18-29 yaş	7	25,36	3	,638	,888	----
	30-39 yaş	18	23,53				
	40-49 yaş	17	26,53				
	50 yaş ve üstü	8	27,88				
Vajinismus	18-29 yaş	6	17,00	3	5,450	,142	----
	30-39 yaş	16	23,47				
	40-49 yaş	18	25,75				
	50 yaş ve üstü	10	33,40				
Empotans	18-29 yaş	7	23,21	3	2,378	,498	----
	30-39 yaş	18	23,75				
	40-49 yaş	17	29,79				
	50 yaş ve üstü	8	22,31				
Anorgazmi	18-29 yaş	6	19,67	3	4,063	,255	----
	30-39 yaş	16	25,66				
	40-49 yaş	18	23,19				
	50 yaş ve üstü	10	32,90				

*p<.05

Yaptığımız araştırmada bireylerin yaşlarına göre cinsel doyum toplamından aldıkları puanlar arasında fark bulunmuştur. Buna göre bireyin cinsel işlevlerindeki ve

ilişki niteliğindeki bozulmaları yaş artıkça artmaktadır. 18-29 yaşla 30-39 yaş arasında 30-39 yaş lehine, 18-29 yaşla 50 yaş ve üzerinde 50 yaş ve üzeri lehine, 30-39 yaşla 50 yaş ve üzeri arasında 50 yaş ve üzeri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bireylerin yaşları ile sıklık alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre yaş artıkça sıklık düzeylerindeki bozulmalar artmaktadır. 18-29 yaş ile 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 18-29 yaşla 50 yaş ve üzeri arasında 50 yaş ve üzeri lehine, 30-39 yaşla 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 30-39 yaşla 50 yaş ve üzeri arasında 50 yaş ve üzeri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bireylerin yaşları ile iletişim ve kaçınma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre yaş artıkça iletişim ve kaçınma düzeylerindeki bozulmalar artmaktadır. 18-29 yaş ile 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 18-29 yaşla 50 yaş ve üzeri arasında 50 yaş ve üzeri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Bireylerin yaşlarıyla doyum alt boyutu arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Buna göre yaş artıkça doyum düzeylerindeki bozulmalar artmaktadır. 18-29 yaş ile 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 18-29 yaşla 50 yaş ve üzeri arasında 50 yaş ve üzeri lehine, 30-39 yaşla 50 yaş ve üzeri arasında 50 yaş ve üzeri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Bireylerin yaşlarının dokunma, erken boşalma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutlarına etkisi bulunmamıştır

Tablo 4.9: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanlarla Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi Sonucu

Envanter	Eğitim Durumu	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark
Sanal Tolerans	a. İlkokul	15	67,47	3	6,705	,082	-----
	b. Ortaokul	19	51,32				
	c. Lise	36	47,96				
	d. Üniversite Mezunu ve Üstü	30	44,55				
Sanal İletişim	a. İlkokul	15	74,37	3	12,368	,006	a-b
	b. Ortaokul	19	46,26				a-c

c. Lise	36	48,25	a-d
d. Üniversite Mezunu ve Üstü	30	43,95	

*p<.05

Bireylerin eğitim düzeyleri ile Sanal İletişimden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre İlkokul eğitim düzeyinde olanlarda sanal iletişim en fazladır. İlkokul ve Ortaokul arası, İlkokul ve Lise arası, İlkokul ve Üniversite ve Üstü arası ile İlkokul lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bireylerin eğitim düzeyleri ile Sanal Toleranstan aldıkları puanlar arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur.

Tablo 4.10: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Eğitim Düzeyine Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Eğitim Durumu	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark
Cinsel Doyum Toplam	a.İlkokul	15	77,57	3	16,349	,001*	a-b
	b.Ortaokul	19	50,92				a-c
	c.Lise	36	42,82				a-d
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	30	45,92				
Sıklık	a.İlkokul	15	61,00	3	6,628	,085	----
	b.Ortaokul	19	59,18				
	c.Lise	36	48,54				
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	30	42,10				
İletişim	a.İlkokul	15	63,20	3	5,657	,130	----
	b.Ortaokul	19	53,68				
	c.Lise	36	43,25				
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	30	50,83				
Doyum	a.İlkokul	15	75,07	3	14,614	,002*	a-b
	b.Ortaokul	19	49,76				a-c
	c.Lise	36	41,53				a-d

	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	30	49,45				
Kaçınma	a.İlkokul	15	78,87				
	b.Ortaokul	19	52,05				a-b
	c.Lise	36	38,58	3	20,811	,000*	a-c
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	30	49,63				a-d
Dokunma	a.İlkokul	15	76,07				
	b.Ortaokul	19	49,76				a-b
	c.Lise	36	42,36	3	15,052	,002*	a-c
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	30	47,95				a-d
Erken Boşalma	a.İlkokul	10	39,85				a-b
	b.Ortaokul	10	19,60				a-c
	c.Lise	17	24,24	3	13,115	,004	a-d
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	13	20,65				
Vajinismus	a.İlkokul	5	39,10				
	b.Ortaokul	9	27,11				
	c.Lise	19	22,34	3	5,657	,130	----
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	17	24,18				
Empotans	a.İlkokul	10	34,25				
	b.Ortaokul	10	25,60				
	c.Lise	17	20,76	3	5,630	,131	----
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	13	24,88				
Anorgazmi	a.İlkokul	5	42,20				
	b.Ortaokul	9	23,11				
	c.Lise	19	23,74	3	7,440	,059	----
	d.Üniversite Mezunu ve Üstü	17	23,82				

*p<.05

Gerçekleştirdiğimiz çalışmada bireylerin eğitim düzeyine göre cinsel doyum toplamından aldıkları puanlar arasında fark bulunmuştur. Buna göre bireyin cinsel işlevlerindeki ve ilişki niteliğindeki bozulmaları eğitim düzeyi artıkça azalmaktadır. İlkokul ve Ortaokul arası, İlkokul ve Lise arası, İlkokul ve Üniversite ve Üstü arasında İlkokul lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bireylerin eğitim düzeyi ile doyum, kaçınma ve dokunma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. En yüksek doyum, kaçınma ve dokunma düzeyleri ilkokul mezunlarındadır. İlkokul ve Ortaokul arası, İlkokul ve Lise arası, İlkokul ve Üniversite ve Üstü arasında İlkokul lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre doyum, kaçınma ve dokunma düzeylerindeki bozulmalar ilkokul mezunlarında daha fazladır. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Erkeklerin eğitim düzeyleri ile erken boşalma alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. En yüksek erken boşalma düzeyleri ilkokul mezunlarındadır. İlkokul ve Ortaokul arası, İlkokul ve Lise arası, İlkokul ve Üniversite ve Üstü arasında İlkokul lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre erken boşalma düzeylerindeki bozulmalar ilkokul mezunlarında daha fazladır. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bireylerin eğitim durumu ile sıklık alt boyutu, iletişim alt boyutu, vajinismus alt boyutu, empotans alt boyutu, anorgazmi alt boyutu arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Yani eğitim durumunun sıklık, iletişim, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutlarındaki bozulmalara etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.11: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çalışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Çalışma	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	Z	p
Sanal Tolerans	Evet	63	42,50	2677,50	661,500	-1,899	,058
	Hayır	28	53,88	1508,50			
Sanal İletişim	Evet	63	44,48	2802,50	786,500	-,823	,410
	Hayır	28	49,41	1383,50			

*p<.05

Bireylerin çalışma durumu ile Sanal Tolerans ve Sanal İletişim alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre çalışma durumunun sosyal medya kullanımına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.12: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çalışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Çalışma	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	Z	p
Cinsel Doyum	Evet	63	46,12	2905,50	874,500	-,065	,949
	Hayır	28	45,73	1280,50			
Sıklık	Evet	63	46,97	2959,00	821,000	-,537	,591
	Hayır	28	43,82	1227,00			
İletişim	Evet	63	47,48	2991,50	788,500	-,828	,408
	Hayır	28	42,66	1194,50			
Doyum	Evet	63	44,10	2778,50	762,500	-1,042	,297
	Hayır	28	50,27	1407,50			
Kaçınma	Evet	63	44,80	2822,50	806,500	-,655	,512
	Hayır	28	48,70	1363,50			
Dokunma	Evet	63	45,46	2864,00	848,000	-,296	,767
	Hayır	28	47,21	1322,00			
Erken Boşalma	Evet	35	21,07	737,50	107,500	-2,210	,027*
	Hayır	11	31,23	343,50			
Vajinismus	Evet	28	25,71	720,00	162,000	-1,810	,070
	Hayır	17	18,53	315,00			
Empotans	Evet	35	22,99	804,50	174,500	-,473	,636
	Hayır	11	25,14	276,50			
Anorgazmi	Evet	28	24,80	694,50	187,500	-1,194	,233
	Hayır	17	20,03	340,50			

*p<.05

Bireylerin çalışma durumu ile erken boşalma arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Buna göre çalışmayan erkeklerin erken boşalma düzeylerinin çalışanlara oranla daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

Bireylerin çalışma durumlarının cinsel doyum toplamından, sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutundaki bozukluklara etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.13: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Ekonomik Durum Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Ekonomik Durum	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p
Sanal Tolerans	İyi	32	55,77	2	1,556	,459
	Orta	43	48,10			
	Kötü	25	47,88			
Sanal İletişim	İyi	32	51,67	2	,632	,729
	Orta	43	51,94			
	Kötü	25	46,52			

*p<.05

Bireylerin ekonomik durumu ile Sanal Tolerans ve Sanal iletişim alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre ekonomik durumun sosyal medya kullanımına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.14: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Ekonomik Durum Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Ekonomik Durum	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark
Cinsel Doyum Toplam	İyi	32	56,45	2	3,168	,205	---
	Orta	43	50,62				
	Kötü	25	42,68				
Sıklık	İyi	32	55,30	2	2,475	,290	
	Orta	43	51,03				
	Kötü	25	43,44				
	a.İyi	32	60,73	2	6,927	,031*	a-b

İletişim	b.Orta	43	47,93				a-c
	c.Kötü	25	41,82				
Doyum	İyi	32	56,97				
	Orta	43	48,51	2	2,558	,278	----
	Kötü	25	45,64				
Kaçınma	İyi	32	55,72				
	Orta	43	49,77	2	1,965	,374	----
	Kötü	25	45,08				
Dokunma	İyi	32	51,58				
	Orta	43	52,87	2	1,244	,537	----
	Kötü	25	45,04				
Erken Boşalma	İyi	14	27,43				
	Orta	21	27,07	2	1,646	,439	----
	Kötü	15	21,50				
Vajinismus	İyi	18	27,39				
	Orta	22	24,82	2	,536	,765	----
	Kötü	10	23,60				
Empotans	İyi	14	26,21				
	Orta	21	25,19	2	,605	,739	----
	Kötü	15	25,27				
Anorgazmi	İyi	18	24,97				
	Orta	22	24,50	2	,049	,976	----
	Kötü	10	28,65				

*p<.05

Bireylerin ekonomik durumu ile iletişim arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Ekonomik durum düştükçe iletişim düzeylerindeki bozulmalar azalmaktadır. Ekonomik geliri iyi ile orta arasında iyi lehine, iyi ile kötü arasında iyi lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bireylerin ekonomik durum ile cinsel doyum toplamından, Sıklık alt boyutundan, Erken Boşalma alt boyutundan, Doyum alt boyutundan, Kaçınma alt boyutundan, Dokunma alt boyutundan, Kadınların Vajinismus alt boyutundan, Empotans alt

boyutundan, Anorgazmi alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 4.15: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Eşile Tanışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Test

Envanter	Eşle Tanışma D.	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p
	Görücü Usulü	38	53,53			
Sanal Tolerans	Anlaşarak	53	50,49	2	2,151	,341
	Kaçarak	9	37,78			
	Görücü Usulü	38	50,67			
Sanal İletişim	Anlaşarak	53	50,49	2	,006	,997
	Kaçarak	9	49,83			

*p<.05

Bireyin eşle tanışma durumu ile sanal tolerans ve sanal iletişim arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre eşle tanışma durumunun sosyal medya kullanımına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.16: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Eşile Tanışma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Eşile Tanışma D.	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark
Cinsel	Görücü Usulü	38	53,17				
Doyum	Anlaşarak	53	47,84	2	,975	,614	---
	Kaçarak	9	54,89				
Sıklık	a.GörücüUsulü	38	50,24				
	b.Anlaşarak	53	46,10	2	9,416	,009*	a-c b-c
	c.Kaçarak	9	77,50				
İletişim	Görücü Usulü	38	48,36				
	Anlaşarak	53	49,51	2	2,788	,248	---
	Kaçarak	9	65,39				
Doyum	Görücü Usulü	38	52,87				
	Anlaşarak	53	49,57	2	,538	,764	----

	Kaçarak	9	46,00				
Kaçınma	Görücü Usulü	38	52,84				
	Anlaşarak	53	50,45	2	1,255	,534	----
	Kaçarak	9	40,89				
Dokunma	Görücü Usulü	38	55,61				
	Anlaşarak	53	45,97	2	2,808	,246	----
	Kaçarak	9	55,61				
Erken Boşalma	Görücü Usulü	20	27,15				
	Anlaşarak	26	24,48	2	,440	,802	----
	Kaçarak	4	23,88				
Vajinismus	Görücü Usulü	18	25,31				
	Anlaşarak	27	25,91	2	,080	,961	----
	Kaçarak	5	24,00				
Empotans	Görücü Usulü	20	28,23				
	Anlaşarak	26	23,77	2	,1,217	,544	----
	Kaçarak	4	23,13				
Anorgazmi	Görücü Usulü	18	26,69				
	Anlaşarak	27	24,31	2	,410	,814	----
	Kaçarak	5	27,60				

*p<.05

Bireyin eşiyle tanışma durumu ile sıklık arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Eşiyle kaçarak evlenenlerde sıklık düzeylerindeki bozulmalar en yüksektir. Eşiyle görücü usulü ile kaçarak arasında kaçarak lehine, anlaşarak ile kaçarak arasında kaçarak lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bireylerin eşiyle tanışma durumlarının cinsel doyum toplamına, iletişim, erken boşalma, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutundaki bozukluklara etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.17: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çocuk Sahibi Olma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Çocuk	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Sanal Tolerans	Evet	75	49,93	3744,50	894,500	-,343	,732
	Hayır	25	52,22	1305,50			
Sanal İletişim	Evet	75	50,85	3813,50	911,500	-,208	,836
	Hayır	25	49,46	1236,50			

*p<.05

Bireylerin çocuk sahibi olma durumu ile sanal tolerans ve sanal iletişim arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre çocuk sahibi olma durumunun sosyal medya kullanımına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.18: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Çocuk Sahibi Olma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Çocuk	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Cinsel Doyum	Evet	75	49,18	3688,50	838,500	-,788	,430
	Hayır	25	54,46	1361,50			
Sıklık	Evet	75	46,37	3477,50	627,500	-2,522	,012*
	Hayır	25	62,90	1572,50			
İletişim	Evet	75	48,13	3609,50	759,500	-1,456	,145
	Hayır	25	57,62	1440,50			
Doyum	Evet	75	49,67	3725,00	875,000	-,504	,614
	Hayır	25	53,00	1325,00			
Kaçınma	Evet	75	48,89	3666,50	816,500	-,971	,332
	Hayır	25	55,34	1383,50			
Dokunma	Evet	75	50,48	3786,00	936,000	-,012	,990
	Hayır	25	50,56	1264,00			
Erken Boşalma	Evet	37	24,89	921,00	218,000	-,502	,616
	Hayır	13	27,23	354,00			

Vajinismus	Evet	38	25,43	966,50	225,500	-,058	,954
	Hayır	12	25,71	308,50			
Empotans	Evet	37	24,89	921,00	218,000	-,507	612
	Hayır	13	27,23	354,00			
Anorgazmi	Evet	38	25,30	961,50	220,500	-,172	,864
	Hayır	12	26,13	313,50			

*p<.05

Bireylerin çocuk sahibi olma durumu ile sıklık arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Buna göre çocuk sahibi olmayanların sıklık düzeylerindeki bozulmaların çocuk sahibi olanlara oranla daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

Bireylerin çocuk sahibi olma durumlarının cinsel doyum toplamına, iletişim, erken boşalma, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutundaki bozulmalara etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.19: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Eşine Şiddete Başvurma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Çocuk	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Sanal Tolerans	Çok Seyrek	12	47,96	575,50	497,500	-,324	,746
	Hiçbir Zaman	88	50,85	4474,50			
Sanal İletişim	Çok Seyrek	12	53,29	639,50	494,500	-,356	,722
	Hiçbir Zaman	88	50,12	4410,50			

*p<.05

Bireylerin eşine şiddete başvurma durumuna göre Sanal Tolerans ve Sanal İletişim arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre bireylerin eşine şiddete başvurma durumunun sosyal medya kullanımına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.20: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Eşine Şiddete Başvurma Durumu Arasındaki İlişiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Çocuk	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Cinsel	Çok Seyrek	12	48,63	583,50			
Doyum	Hiçbir				505,500	-,239	,811
Toplam	Zaman	88	50,76	4466,50			
Sıklık	Çok Seyrek	12	51,33	616,00			
	Hiçbir				518,000	-,108	,914
	Zaman	88	50,39	4434,00			
İletişim	Çok Seyrek	12	46,75	561,00			
	Hiçbir				483,000	-,491	,624
	Zaman	88	51,01	4489,00			
Doyum	Çok Seyrek	12	46,08	553,00			
	Hiçbir				475,000	-,569	,569
	Zaman	88	51,10	4497,00			
Kaçınma	Çok Seyrek	12	43,63	523,50			
	Hiçbir				445,500	-,882	,378
	Zaman	88	51,44	4526,50			
Dokunma	Çok Seyrek	12	51,33	616,00			
	Hiçbir				518,000	-,107	,915
	Zaman	88	50,39	4434,00			
Erken Boşalma	Çok Seyrek	4	22,63	90,50			
	Hiçbir				80,500	,678	,678
	Zaman	46	25,75	1184,50			
Vajinismus	Çok Seyrek	8	24,69	197,50			
	Hiçbir				161,500	-,175	,861
	Zaman	42	25,65	1077,50			
Empotans	Çok Seyrek	4	36,75	147,00			
	Hiçbir				47,000	-1,640	,114
	Zaman	46	24,52	1128,00			
Anorgazmi	Çok Seyrek	8	28,19	225,50			
	Zaman				146,500	-,574	,566

Hiçbir Zaman	42	24,99	1049,50
--------------	----	-------	---------

*p<.05

Bireylerin eşine şiddete başvurma durumlarının cinsel doyum toplamına, iletişim, sıklık, erken boşalma, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutundaki bozukluklara etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.21: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Eşinden Şiddet Görme Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Eşiyile Tanışma D.	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p
Sanal Tolerans	Arada Sırada	20	57,18	2	3,909	,142
	Çok Seyrek	23	57,02			
	Hiçbir Zaman	57	45,53			
Sanal İletişim	Arada Sırada	20	49,05	2	,765	,682
	Çok Seyrek	23	55,13			
	Hiçbir Zaman	57	49,14			

*p<.05

Bireylerin eşinden şiddet görme durumu ile sanal tolerans ve sanal iletişim arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre bireylerin eşinden şiddet görme durumunun sosyal medya kullanımına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.22: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Eşinden Şiddet Görme Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Eşiyile Tanışma D.	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark	
Cinsel	Doyum	Arada Sırada	20	56,63	2	1,222	,543	---

Toplam	Çok Seyrek	23	50,63				
	Hiçbir Zaman	57	48,30				
Sıklık	Arada Sırada	20	53,53				
	Çok Seyrek	23	53,80	2	,944	,624	----
	Hiçbir Zaman	57	48,11				
	Arada Sırada	20	52,78				
İletişim	Çok Seyrek	23	49,70	2	,165	,921	---
	Hiçbir Zaman	57	50,03				
	Arada Sırada	20	61,03				
Doyum	Çok Seyrek	23	50,24	2	3,595	,166	----
	Hiçbir Zaman	57	46,91				
	Arada Sırada	20	57,30				
Kaçınma	Çok Seyrek	23	46,67	2	1,571	,456	----
	Hiçbir Zaman	57	49,66				
	Arada Sırada	20	53,35				
Dokunma	Çok Seyrek	23	46,78	2	,601	,741	----
	Hiçbir Zaman	57	51,00				
	Arada Sırada	8	20,94				
Erken Boşalma	Çok Seyrek	5	24,10	2	1,089	,580	----
	Hiçbir Zaman	37	26,68				
	Arada Sırada	12	30,29				
Vajinismus	Çok Seyrek	18	26,11	2	2,505	,286	----
	Hiçbir Zaman	20	22,08				
	Arada Sırada	8	21,13	2	2,396	,302	----

Empotans	Çok Seyrek	5	33,70				
	Hiçbir Zaman	37	25,34				
Anorgazmi	Arada Sırada	12	29,63	2	2,001	,386	----
	Çok Seyrek	18	22,11				
	Hiçbir Zaman	20	26,08				

*p<.05

Bireylerin eşinden şiddet görme durumunun cinsel doyum toplamına, iletişim, sıklık, erken boşalma, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutundaki bozukluklara etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.23: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinden Alınan Puanlarla Evlilik Problemleri İçin Yardım Alma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Yardım	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark
Sanal Tolerans	a.Hayır	21	33,07	4	23,550	,000*	a-d
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	39,17				b-d
	c.Aile Danışmanından	16	42,41				b-e
	d.AileYakını/Akrabadan	28	60,18				c-d
	e.Arkadaş/Dosttan	20	70,23				c-e
Sanal İletişim	a.Hayır	21	32,19	4	18,899	,001*	a-d
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	38,33				a-d
	c.Aile Danışmanından	16	51,13				b-d
	d.AileYakını/Akrabadan	28	60,93				b-e
	e.Arkadaş/Dosttan	20	63,75				

*p<.05

Bireylerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile Sanal Tolerans toplamından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Arkadaş/Dosttan yardım alanların sanal toleransı en yüksektir. Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arasında arkadaş/ dost lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile aile yakını/

akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arkadaş/ dosttan lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Bireylerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile Sanal İletişim toplamından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Arkadaş/Dosttan yardım alanların sanal iletişim en yüksektir. Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arasında arkadaş/ dost lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.24: GRCDÖ'den Alınan Puanlarla Evlilik Problemleri İçin Yardım Alma Durumu Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Kruskal Wallis H Testi

Envanter	Yardım	Sayı	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Fark
Cinsel Doyum Toplam	a.Hayır	21	28,95	4	24,093	,000*	a-b
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	47,63				a-d
	c.Aile Danışmanından	16	41,03				b-d
	d.AileYakını/Akrabadan	28	65,82				c-d
	e.Arkadaş/Dosttan	20	61,40				c-e
Sıklık	a.Hayır	21	37,69	4	16,436	,002*	a-b
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	64,93				a-d
	c.Aile Danışmanından	16	35,59				b-c
	d.AileYakını/Akrabadan	28	61,05				c-d
	e.Arkadaş/Dosttan	20	50,28				
İletişim	a.Hayır	21	31,71	4	17,020	,002*	a-b
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	56,40				a-d
	c.Aile Danışmanından	16	46,16				c-d
	d.AileYakını/Akrabadan	28	64,29				
	e.Arkadaş/Dosttan	20	49,98				
Doyum	a.Hayır	21	38,64	4	16,006	,003	a-d
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	43,03				c-d
	c.Aile Danışmanından	16	38,09				c-e

	d.AileYakını/Akrabadan	28	64,48				
	e.Arkadaş/Dosttan	20	58,90				
Kaçınma	a.Hayır	21	38,48				
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	44,03				
	c.Aile Danışmanından	16	43,16	4	11,186	,025*	a-d c-d
	d.AileYakını/Akrabadan	28	61,96				
	e.Arkadaş/Dosttan	20	57,80				
Dokunma	a.Hayır	21	28,95				a-c
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	15	42,77				a-d
	c.Aile Danışmanından	16	46,25	4	23,537	,000*	b-d
	d.AileYakını/Akrabadan	28	64,04				b-e
	e.Arkadaş/Dosttan	20	63,38				c-d
Erken Boşalma	a.Hayır	10	13,50				a-d
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	8	17,25				a-e
	c.Aile Danışmanından	8	25,31	4	17,230	,002*	b-d
	d.AileYakını/Akrabadan	13	35,62				b-e
	e.Arkadaş/Dosttan	11	30,59				
Vajinismus	a.Hayır	11	15,41				a-d
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	7	22,50				
	c.Aile Danışmanından	8	23,69	4	10,973	,027*	a-e
	d.AileYakını/Akrabadan	15	29,60				b-e
	e.Arkadaş/Dosttan	9	34,94				
Empotans	a.Hayır	10	21,05				
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	8	22,19				
	c.Aile Danışmanından	8	21,44	4	4,637	,327	----
	d.AileYakını/Akrabadan	13	31,54				
	e.Arkadaş/Dosttan	11	27,77				
Anorgazmi	a.Hayır	11	17,91				
	b.Psikolog/Psikiyatrdan	7	23,14				
	c.Aile Danışmanından	8	20,50	4	9,977	,041*	a-e d-e
	d.AileYakını/Akrabadan	15	28,20				
	e.Arkadaş/Dosttan	9	36,56				

*p<.05

Bireyin evlilik problemleri için yardım almayla cinsel doyum toplamından alınan puanlar arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Bireyin cinsel işlevlerindeki ve ilişki niteliğindeki bozulmaları aile/yakın akrabadan yardım alanlarda azalmaktadır. Yardım almayan ile Psikolog/Psikiyatriden yardım alan arasında Psikolog/Psikiyatriden yardım alan lehine, Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile aile yakını/ akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arkadaş/ dosttan lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Bireyin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile sıklık arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek sıklık düzeylerindeki bozulmalar psikolog/psikiyatriden yardım alanlardadır. Yardım almayan ile Psikolog/Psikiyatriden yardım alan arasında Psikolog/Psikiyatriden yardım alan lehine, Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile aile danışmanından yardım alan arasında psikolog/psikiyatriden yardım alan lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile aile yakını/ akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Bireylerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile iletişim arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek iletişim düzeylerindeki bozulmalar aile yakını/ akrabadan yardım alanlardadır. Yardım almayan ile Psikolog/Psikiyatriden yardım alan arasında Psikolog/Psikiyatriden yardım alan lehine, Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile aile yakını/ akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Bireylerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile doyum arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek doyum düzeylerindeki bozulma aile yakını/ akrabadan yardım alanlardadır. Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile aile yakını/ akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arkadaş/ dosttan lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Bireylerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile kaçınma arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek kaçınma düzeylerindeki bozulma aile yakını/

akrabadan yardım alanlardadır. Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile aile yakını/ akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Bireylerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile dokunma arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek dokunma düzeylerindeki bozulmalar aile yakını/ akrabadan yardım alanlardadır. Yardım almayan ile aile danışmadan yardım alan arasında aile danışmanından yardım alan lehine, Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile aile danışmanından yardım alan arasında aile danışmanından yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arkadaş/ dosttan lehine, Aile Danışmanından yardım alan ile aile yakını/ akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Erkeklerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile Erken Boşalma arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek erken boşalma düzeyleri aile yakını/akrabadan yardım alandır. Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Yardım almayan arkadaş/dosttan yardım alan arkadaş/ dosttan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile aile yakını/ akrabadan yardım alan arasında aile yakını/ akraba lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arkadaş/ dosttan lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Kadınların evlilik problemleri için yardım alma durumu ile vajinismus arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek vajinismus düzeylerindeki bozulmalar arkadaş/dosttan yardım alandır. Yardım almayan ile aile yakını/akrabadan yardım alan arasında aile yakını/akrabadan yardım alan lehine, Yardım almayan ile aile arkadaş/ dosttan yardım alan arasında arkadaş/dosttan yardım alan lehine, Psikolog/psikiyatriden yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arkadaş/ dosttan lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Erkeklerin evlilik problemleri için yardım alma durumu ile arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur.

Kadınların evlilik problemleri için yardım alma durumu ile anorgazmi arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. En yüksek anorgazmi düzeylerindeki bozulmalar arkadaş/dosttan yardım alandır. Yardım almayan ile aile arkadaş/ dosttan yardım alan

arasında arkadaş/dosttan yardım alan lehine, aile yakını/akrabadan yardım alan ile arkadaş/dosttan yardım alan arasında arkadaş/ dosttan lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.25: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Boşanma Talebinde Bulunan Kişi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Envanter	Boşanma Talebi	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Sanal Tolerans	Kadın	25	24,72	618,00	293,000	-,381	,703
	Erkek	25	26,28	657,00			
Sanal İletişim	Kadın	25	24,98	624,50	299,500	-,254	,800
	Erkek	25	26,02	650,50			

*p<.05

Bireylerin boşanma talebinde bulunan kişiye göre Sanal Tolerans ve Sanal İletişim arasındaki ilişki anlamsız bulunmuştur. Buna göre boşanma talebinde bulunan kişinin farklı olmasının sosyal medya kullanımına etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.26: GRCDÖ Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Boşanma Talebinde Bulunan Kişi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi Sonucu

Envanter	Boşanma Talebi	Sayı	Sıra Ortalama	Sıra T.	U	Z	p
Cinsel Toplam	Kadın	25	27,24	681,00	269,000	-,844	,398
	Erkek	25	23,76	594,00			
Sıklık	Kadın	25	26,68	667,00	283,000	-,598	,550
	Erkek	25	24,32	608,00			
İletişim	Kadın	25	26,74	668,50	281,500	-,636	,525
	Erkek	25	24,26	606,50			
Doyum	Kadın	25	29,86	746,50	203,500	-2,134	,033*
	Erkek	25	21,14	528,50			
Kaçınma	Kadın	25	25,92	648,00	302,000	-,206	,837
	Erkek	25	25,08	627,00			

Dokunma	Kadın	25	23,80	595,00	270,000	-,834	,404
	Erkek	25	27,20	680,00			
Erken Boşalma	Kadın	13	15,08	196,00	51,000	-1,488	,137
	Erkek	12	10,75	129,00			
Vajinismus	Kadın	16	14,06	225,00	55,000	-,971	,332
	Erkek	9	11,11	100,00			
Empotans	Kadın	16	13,84	221,50	49,000	-1,569	,117
	Erkek	9	11,50	103,50			
Anorgazmi	Kadın	13	15,19	197,50	58,500	-,773	,440
	Erkek	12	10,63	127,50			

*p<.05

Bireylerin boşanma talebinde bulunan kişi ile doyum arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Buna göre boşanma talebini kadın yapanların doyum düzeylerindeki bozulmaların boşanma talebini erkek yapanlara oranla daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

Bireylerdeki boşanma talebinde bulunan kişinin cinsel doyum toplamına, iletişim, sıklık, erken boşalma, kaçınma, dokunma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutundaki bozulmalara etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 4.27: Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanlarla Evlilikte Yaşanılan Problemlere ve Boşanmaya Etkisi Arasındaki İlişkiyi İncelemek Amacıyla Gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi

Ölçek	Boşanma Etkisi	n	Sıra Ort	Sıra Toplamı	U	Z	p
Sanal Tolerans	Evet	34	32,04	1089,50	49,500	-4,669	,000*
	Hayır	16	11,59	185,50			
Sanal İletişim	Evet	34	29,71	1010,00	129,000	-2,992	,003*
	Hayır	16	16,56	265,00			

*p<.05

Bireylerin evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisine göre sanal tolerans alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu farklılık evet diyenlerin sanal tolerans puan ortalamalarının, hayır diyenlerin sanal tolerans puan ortalamalarından yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre

bireylerden sosyal medya kullanımının evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisinin olduğunu söyleyenlerin sanal toleransının daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

Bireylerin evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisine göre sanal iletişim alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu farklılık evet diyenlerin sanal iletişim puan ortalamalarının, hayır diyenlerin sanal iletişim puan ortalamalarından yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre bireylerden sosyal medya kullanımının evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisinin olduğunu söyleyenlerin sanal iletişimlerinin daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

Yaptığımız çalışmada bireylerin cinsiyetleri ile cinsel doyumdan aldıkları toplam puan arasında fark bulunamamıştır. Özcan'ın yaptığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre cinsel doyum incelenmiştir ve cinsiyet değişkeni ile cinsel doyum arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.⁹⁸ Bireylerin cinsiyetleri ile doyum alt boyutundan aldıkları puanlar arasında fark bulunamamıştır. Konu ile ilgili gerçekleştirilen literatür taramasında bulunan bir araştırmada ise kadınlara oranla erkeklerin cinsellikten doyum alma puanları daha az bulunmuştur.⁹⁹ Bireylerin cinsiyetleri ile iletişim alt boyutundan aldıkları puanlar arasında fark bulunamamıştır. Literatür taramasında bu bulgudan farklı sonuçlara ulaşılmış çalışmalar da bulunmaktadır. Partnerlerin cinsel ilişkide arzularını dile getirmesi ve karşılıklı olarak bunları yapması cinsel doyum açısından fazlasıyla önemlidir. Yapılan bir çalışmada da cinsellikle alakalı partnerlerin sözlü ya da sözsüz iletişim kurmalarının, kendilerine karşı olan güven ile cinsel doyumunu arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.¹⁰⁰ Başka bir araştırmada, kadınlara oranla erkeklerin cinsel iletişim kanallarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.¹⁰¹ Literatürde bunun aksini iddia eden çalışmalar da bulunmaktadır. Yapılan başka bir çalışmada ise erkeklere oranla kadınların cinsel iletişim kurma kanalının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.^{102 103} Bireylerin cinsiyetleri ile kaçınma ve dokunma alt boyutundan aldıkları puanlar arasında fark bulunamamıştır. Literatür incelendiğinde, cinsiyete göre dokunma ve kaçınma alt boyutlarında da değişiklik olduğu saptanmıştır. Erkeklere oranla kadınların cinsel dokunma ve kaçınmaları daha yüksek bulunurken cinsel doyum problemleri erkeklerde de daha yüksek bulunmuştur.¹⁰⁴ Bireylerin cinsiyete göre sıklık alt boyutundan aldıkları puanlar karşılaştırıldığında kadınların sıklık puan ortalamalarının, erkeklerin sıklık puan ortalamalarından yüksek olduğu görülmüştür. Kılıç ve arkadaşlarının çalışmasında, kadınlarda GRCDÖK “dokunma”, “kaçınma”, “iletişim”, “sıklık” boyutlarının erkeklere

⁹⁸ Sevda Gizem Özcan, Evli Bireylerin Cinsiyete Göre Aldatma Eğilimleri, Evlilik Doyum Düzeyleri ve Cinsel Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014, s.60. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

⁹⁹ Bilgin Vural, Evlilik Öncesi Cinsel Danışmanlık Programının Yeni Evli Çiftlerin Cinsel Doyumuna Etkisi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2007, s.54. **(Yayımlanmamış Doktora Tezi)**

¹⁰⁰ Elizabeth Babin, An Examination Of Predictors Of Nonverbal And Verbal Communication Of Pleasure During Sex and Sexual Satisfaction, **Journal of Social and Personal Relationships**, 2012, Sayı: 3, s.270-292.

¹⁰¹ Tuğçe Şahbaz, Cinsel Mitlerin Cinsel İşlev Bozukluğu ve Kaygı Üzerinde Etkisi, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017, s.64. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

¹⁰² Güray Gülseren, Psikiyatrik Hasta Popülasyonunda Cinsel İşlev Bozuklukları, Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Afyonkarahisar, 2010, s.55. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

¹⁰³ Şahbaz, a.g.e., s.64

¹⁰⁴ Gülseren, a.g.e., s.55

oranla daha fazla bozulduğu, beden algısı ve benlik saygısı azaldıkça cinsel yaşamda dokunma, kaçınma, doyum, sıklık, iletişim sorunlarının arttığı saptanmıştır.¹⁰⁵

Yaptığımız araştırmada bireylerin yaşlarına göre cinsel doyum toplamından aldıkları puanlar arasında fark bulunmuştur. Buna göre bireyin cinsel işlevlerindeki ve ilişki niteliğindeki bozulmaları yaş artıkça artmaktadır. 18-29 yaş ile 30-39 yaş arasında 30-39 yaş lehine, 18-29 yaş ile 50 yaş ve üstü arasında 50 yaş ve üstü lehine, 30-39 yaş ile 50 yaş üstü arasında 50 yaş üstü lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Mahjoubi ve arkadaşlarının çalışmasında her iki cinsiyette ileri yaşlarda daha fazla cinsel doyum problemi yaşadığı bulunmuştur.¹⁰⁶ Toplumumuzun yapısı düşünüldüğünde ileri yaşlarda bireyler cinselliği aktif olarak sürdürmemektedir. Bireylerin yaşları ile sıklık alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre yaş artıkça sıklık düzeyleri de artmaktadır. 18-29 yaş ile 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 18-29 yaş ile 50 yaş ve üstü arasında 50 yaş ve üstü lehine, 30-39 yaş ile 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 30-39 yaş ile 50 yaş üstü arasında 50 yaş üstü lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bireylerin yaşları ile iletişim ve kaçınma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre yaş artıkça iletişim ve kaçınma düzeyleri artmaktadır. 18-29 yaş ile 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 18-29 yaş ile 50 yaş ve üstü arasında 50 yaş ve üstü lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bireylerin yaşları ile doyum alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre yaş artıkça doyum düzeyleri artmaktadır. 18-29 yaş ile 40-49 yaş arasında 40-49 yaş lehine, 18-29 yaş ile 50 yaş ve üstü arasında 50 yaş ve üstü lehine, 30-39 yaş ile 50 yaş üstü arasında 50 yaş üstü lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bireylerin yaşlarıyla dokunma, erken boşalma, vajinismus, empotans, anorgazmi alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Yaş ile erken boşalma arasında Şahbaz'ın yaptığı araştırmaya göre anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Buna göre yaşı 26 ile 30 arasında bulunan erkeklere oranla yaşı 18 ile 25 arasında bulunanların daha erken boşaldıkları tespit edilirken, 26 ile 30 yaş arasında bulunan erkeklere oranla ise 30 yaş üstü olanların daha erken boşaldıkları saptanmıştır.¹⁰⁷ Erken boşalma literatüre göre erkeklerde en fazla karşılaşılan şikayettir. Erken boşalma bu açıdan ele

¹⁰⁵ Esra Kılıç vd., Kalıcı Ostomi Ameliyatının Beden Algısı, Benlik Saygısı, Eş Uyumu ve Cinsel İşlevler Üzerine Etkisi, **Türk Psikiyatri Dergisi**, 2007, Cilt: 18, Sayı: 4, s.302-310

¹⁰⁶ Bahar Mahjoubi vd., A Cross-Sectional Survey Of Quality Of Life In Colostomates: A Report From Iran, **Health and Quality of Life Outcomes**, 2012, Sayı: 10, s.136.

¹⁰⁷ Şahbaz, a.g.e., s.65

alındığında erkeklerin en fazla problem yaşadıkları alan olarak düşünülebilir. Literatür incelendiğinde ise gerçekleştirilen bir çalışmada durumdan farklı olarak yaş ve erken boşalma arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Buna karşın en fazla problem yaşanan alt boyutun ise erken boşalma olduğuna ulaşılmıştır.¹⁰⁸ Gerçekleştirdiği çalışmada Şahbaz'ın ulaştığı bir başka sonuca göre ise, yaş ile vajinismus arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. 18 ile 25 yaş arasında bulunan kadınların 30 yaş üstü olanlara göre daha çok vajinismus yaşadıkları tespit edilmiştir. Konuyla alakalı 19-51 yaş aralığındaki 422 kadınla yapılan bir çalışmada, 20 ile 34 arasında olan kadınların %41,7'sinin vajinismus problemi yaşadığı tespit edilmiştir.¹⁰⁹ Özcan'ın yaptığı araştırmada ise yaş değişkenine bakıldığında cinsel doyum ölçeği için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açmadığı tespit edilmiştir.¹¹⁰

Gerçekleştirdiğimiz çalışmada bireylerin eğitim düzeyine göre cinsel doyum toplamından aldıkları puanlar arasında fark bulunmuştur. Buna göre bireyin cinsel işlevlerindeki ve ilişki niteliğindeki bozulmaları eğitim düzeyi arttıkça azalmaktadır. İlkokul ile ortaokul arasında ilkökul lehine, ilkökul ile lise arasında ilkökul lehine, ilkökul ile üniversite ve üstü arasında ilkökul lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Eğitim düzeyi ve cinsel doyum arasında, Türkiye'de 200 kişi ile gerçekleştirilen bir çalışmada ise, anlamlı bir farklılığa ulaşılmıştır. Araştırmaya göre yüksek eğitim seviyesindeki bireylerin cinsel doyumu daha fazladır.¹¹¹ Özcan'ın yaptığı araştırmada ise öğrenim değişkeninin cinsel doyum ölçekleri için katılımcı algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açmadığı görülmüştür.¹¹² Bireylerin eğitim düzeyi ile doyum, kaçınma ve dokunma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre en yüksek doyum, kaçınma ve dokunma düzeyleri ilkökul mezunlarındadır. İlkokul ve ortaokul, ilkökul ve lise, ilkökul ve üniversite ile üstü arasında ilkökul lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Şahbaz'ın yaptığı araştırmada eğitim düzeyi ile GRCD ölçeğinin alt boyutlarından doyum, kaçınma ve dokunma değişkenleri arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Eğitim düzeyi arttıkça

¹⁰⁸ Vural, a.g.e., s.54

¹⁰⁹ Adile Oniz vd., The Prevalence And Causes Of Sexual Problems Among Premenopausal Turkish Women, **The Journal Sex Medicine**, 2007, Sayı: 6, s.1575-1581.

¹¹⁰ Özcan, a.g.e., s.60

¹¹¹ Çağla Basat, An Exploration Of Marital Satisfaction, Locus Of Control and Self-Esteem As Predictors Of Sexual Satisfaction. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2004, s.42. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

¹¹² Özcan, a.g.e., s.61

kaçınma azalmaktadır. Eğitim düzeyi arttıkça doyum ve dokunma artmaktadır.¹¹³ Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde bulgumuzla farklılık gösteren başka araştırmalar da bulunmaktadır.¹¹⁴ Jose ve Alfons'un,¹¹⁵ çalışmasının sonucunda yüksek eğitim düzeyine sahip olan kadınların cinsel doyumlarının yüksek, düşük eğitim düzeyine sahip olan kadınların cinsel doyumlarının düşük olduğunu bulmuştur. Erkeklerin eğitim düzeyleri ile erken boşalma alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre en yüksek erken boşalma düzeyleri ilkökul mezunlarındadır. İlkokul ve ortaokul, ilkökul ve lise, ilkökul ve üniversite ile üstü arasında ilkökul lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer grupların ortalamaları ile arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bireylerin eğitim durumu ile sıklık alt boyutu, iletişim alt boyutu, vajinismus alt boyutu, empotans alt boyutu, anorgazmi alt boyutu arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Karabağ'ın gerçekleştirdiği araştırmada eğitim düzeyi ile GRCDÖ ölçeğinin alt boyut sorularından sadece erken boşalma ve erektil disfonksiyon (sertleşme sorunu) değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Eğitim durumu arttıkça erken boşalma ve erektil disfonksiyon skorunda anlamlı artış olmuştur.¹¹⁶ Fırincık'ın¹¹⁷ yaptığı araştırmada alt boyutlarda kadınların eğitim düzeyi arttıkça GRCDÖK "iletişim" ve "orgazm bozukluğu" boyutlarında daha az sorun yaşadığı belirlendi. Alt boyutlar incelendiğinde erkeklerin eğitim düzeyi yükseldikçe GRCDÖE "erken boşalma" boyutunda da daha az sorun yaşandığı belirlendi. Bunun nedeni birçok farklı nedene bağlı olabilir. Erken boşalma erkeklerde en sık görülen cinsel bozukluktur. Erken boşalmanın nedenleri arasında, aşırı heyecan, cinsel deneyimsiz ve kişinin boşalmasını kontrol etmeyi öğrenememiş olması gibi faktörler neden olmaktadır. Ancak, erkeklerde eğitim düzeyi arttıkça erken boşalma ve erektil disfonksiyon (sertleşme sorunu) durumu azalmaktadır. Eğitim düzeyi arttıkça bilinç kazanılmakta ve tekniği ya da kendini kontrol etme becerisi artmaktadır. Aynı zamanda eğitim düzeyi yüksek erkekler yaşadıkları cinsel sorunlara çözüm aramış ve sorunların çözümünde medikal destek veya cinsel danışmalık alarak daha az problem yaşamış olabilirler. Bu konu üzerinde erkeklerin eğitim düzeyinin etkili olduğu görülmektedir.

¹¹³ Şahbaz, a.g.e., s.68

¹¹⁴ Seda Karabağ, Evli Bireylerin Evlilik Sürelerinin Cinsel Doyum ve Evlilik Uyumu İlişkisi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019, s.39. (**Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**)

¹¹⁵ Orathinkal Jose ve Vansteenwegen Alfons, Do Demographics Affect Marital Satisfaction? **Journal of Sex and Marital Therapy**, 2007, Cilt: 33, Sayı: 1, s.73-85.

¹¹⁶ Karabağ, a.g.e., s.39

¹¹⁷ Sakine Fırincık (Çev.) Bölüm 21: Cinsellik ve Cinsel Kimlik İle İlgili Sorunlar. İçinde: Özcan Celale Tangül ve Nermin Gürhan (Çev. Eds.) **Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliğinin Temelleri Kanıta Dayalı Uygulama Bakım Kavramları**, Akademisyen Kitabevi, 6. Baskı, Ankara, 2016, s:544-583.

Gerçekleştirdiğimiz araştırmada bireylerin cinsiyeti ile sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Ünlü'nün yaptığı araştırmada katılımcıların sosyal medya bağımlılığı ölçek puanları cinsiyete göre karşılaştırıldığında kadın katılımcıların bağımlılık puanları erkek öğrencilerin bağımlılık puanından anlamlı ölçüde daha yüksek bulunmuştur.¹¹⁸ Çakır'ın yaptığı çalışmada sosyal medya bağımlılık düzeyleri cinsiyetlere göre anlamlı farklılıklar göstermektedir. Araştırmada kadınların sosyal medya bağımlılık düzeyleri erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Çakır'ın aktardığı üzere Burke, Tüfekçi'nin yaptıkları çalışmada kadınların sosyal paylaşım sitelerini erkeklerden daha fazla kullandıkları saptanmıştır. Facebook üzerinden yapılan araştırmalar ise kadınların Facebook'u erkeklere oranla daha fazla günlük rutinlerinin ayrılmaz bir parçası olarak gördüklerini ve daha sık ziyaret ettiklerini ortaya koymuştur. Young, Çakır'ın aktardığına göre patolojik internet kullanımı üzerine yaptığı araştırmada kadınların erkeklerden daha yüksek oranda patolojik internet kullanımı sergilediği sonucuna ulaşmıştır.¹¹⁹ Gerçekleştirdiği çalışmada Terzi, kadın öğrencilerin erkek oranla sosyal medya bağımlılığı bakımından daha çok risk altında olduğunu tespit etmiştir.¹²⁰ Terzi'yi destekleyen başka araştırmalar da bulunmaktadır.^{121 122} Başka bir araştırmada, erkeklere oranla kadınların sosyal medya uğraşları ve bağımlılık ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçların aksine ulaşan araştırmalar da bulunmaktadır.^{123 124 125} Yılmazsoy ve Kahraman'ın yaptığı araştırmaya göre, erkek öğrencile kadın öğrencilere oranla sosyal medyaya daha bağımlıdır. Bunun nedeni olarak ise erkeklerin sosyal manada ilişkiler ve iletişime öncelik verirken kadın öğrencilerin ise daha ders odaklı ve akademik olaylara öncelik vermesi durumunu öne sürmüşlerdir. Yaptığı araştırmada Terzi, cinsiyet ile sanal

¹¹⁸ Zeynep Rabia Ünlü, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Psikolojik Dayanıklılık, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018, s.38. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

¹¹⁹ Berna Çakır, Yetişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığı, Narsisizm Ve Empati Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018, s.50. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

¹²⁰ Şehman Terzi, Sosyal Medyada Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Yalnızlık ve Kişilerarası İlişkiler Açısından İncelenmesi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019, s.89. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

¹²¹ Aylin Tutkun-Ünal ve Levent Deniz, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığının İncelenmesi, **Route Educational and Social Science Journal**, 2016, Cilt: 3, Sayı: 2, s.155-181.

¹²² Şeyda Gül ve Emin Hatun Diken, Fen Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılıklarının İncelenmesi. **E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi**, 2018, Cilt: 5, Sayı: 1, s.41-50.

¹²³ Kemal Karaman ve Meltem Kurtoğlu, Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılığı Hakkındaki Görüşleri, **Akademik Bilişim Konferansı**, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, 2009, s.11-13.

¹²⁴ Emre Çam, Öğretmen Adaylarının Eğitsel ve Genel Amaçlı Facebook Kullanımları ve Facebook Bağımlılıkları (SAÜ Eğitim Fakültesi Örneği), Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya, 2012, s.41. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

¹²⁵ Mithat Aydın ve Türkan Çelik, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım ve Doyumlarının İncelenmesi, **Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi**, 2017, Cilt: 3, Sayı: 2, s.82-97.

iletişim alt boyutunun arasında anlamlı bir ilişki tespit etmemiştir. Buradan, sanal iletişim yönünden üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerinin sosyal medya bağımlılıklarına etkili etmediği sonucuna ulaşılmaktadır. Yaptıkları araştırmada Gül ve Diken, çalışmaya dahil olan öğretmen adaylarının sanal iletişim boyutlarının düşük olduğu sonucunu elde etmiştir.¹²⁶ Terzi cinsiyet ile sanal tolerans arasında ise anlamlı bir ilişki bulmuştur. Araştırma sonuçlarının bizim araştırmamızın sonuçlarından farklı olmasının sebebi bireylerin kişilik özelliklerinin farklı olması olabilir.

Yaptığımız araştırmada bireylerin yaşı ile sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Şentürk'e¹²⁷ göre ise yaş açısından sosyal medya bağımlılığına göre kategorize edilen katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Sosyal medya bağımlılığı bulunan kişilerin % 71.2'si 18-24 yaş grubunda iken, %24,1'i 25-34 yaş grubu, % 4.1'i 35-49 yaş grubu ve % 0.6'sının 50 yaş grubu ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Buna göre genç yaş grubunda sosyal medya bağımlılığı daha yüksek düzeyde olduğu görülmekte ve yaş grubu azaldıkça bağımlılık düzeyi artış göstermektedir. Literatür incelendiğinde 194 sosyal medya kullanıcısıyla yapılan araştırmada yaş azaldıkça sosyal medya kullanımının arttığı görülmüştür.¹²⁸

Gerçekleştirdiğimiz araştırmada sıklık, iletişim, doyum, kaçınma ve dokunma puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Sıklık, iletişim, doyum, kaçınma ve dokunma düzeyleri artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Erkeklerin erken boşalma ve empotans puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Erkeklerin erken boşalma ve empotans düzeyleri artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Kadınların vajinusmus puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Kadınların vajinusmus düzeyleri artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Kadınların anorgazmi puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Gerçekleştirilen literatür araştırmalarında cinsel doyum ve sosyal medya arasındaki ilişkiyi araştırmaya yönelik

¹²⁶ Burak Yılmazsoy ve Mehmet Kahraman, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Facebook Örneği, **Journal of Instructional Technologies & Teacher Education**, 2017, Cilt: 6, Sayı: 1, s.9-20.

¹²⁷ Erman Şentürk, Sosyal Medya Bağımlılığının, Depresyon, Anksiyete Bozukluğu, Karışık Anksiyete ve Depresif Bozukluk Hastaları ile Kontrol Grubu Arasında Karşılaştırılması ve Kullanıcıların Kişilik Özellikleriyle İlişkinin Araştırılması, Gazi Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara, 2017, s.69. **(Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi)**

¹²⁸ Ofir Turel ve Alexander Serenko, The Benefits And Dangers Of Enjoyment With Social Networking Websites, **European Journal of Information Systems**, 2012, Cilt: 21, Sayı: 5, s.512- 528.

yapılmış bir çalışma bulunamamıştır. Araştırma sonucumuza baktığımızda genel olarak alt boyutlarla sosyal medya arasında ilişki bulunmuştur. Bunu da genel olarak yorumlamak gerekirse bireyin cinsel doyum açısından sorun düzeyi ne kadar düşükse sosyal medyayla ilgisi de o derece azdır. Bunun sebebi olarak da cinsel açıdan doyuma ulaşamayan bireylerin bu boşluğu sosyal medya ile doldurmaya çalışmaları düşüncesi varsayılabilir.

Yaptığımız çalışmada evlilikte yaşadıkları problemin ve boşanmasının nedeni olarak sosyal medyayı gören bireylerle sanal tolerans ve sanal iletişim arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre bireylerin evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisi olduğunu söyleyenlerin sanal toleransının ve sanal iletişimlerinin daha üst seviyede olduğu söylenebilir. Yaşadığımız yüzyıl teknoloji ve bilim çağı olduğundan teknolojik ve bilimsel gelişmeler hayatımıza yeni değişimler de getirmiştir. Özellikle 1990'lı yılların ortalarından itibaren yaygınlaşan internet kullanımı günlük yaşamın her alanında etkili olduğu gibi aile üzerinde de önemli etkiler yaratmaktadır. Günümüzde teknolojik gelişmelerden en yaygın olan internet teknolojisinin topluma sağladığı önemli yeniliklerden biri de mekân ve zaman sınırlarını ortadan kaldırması olmuştur. Mekân ve zaman sınırlarının ortadan kalkmasıyla birlikte insanlar geleneksel bir iletişim şekli olan yüz yüze iletişimden uzaklaşarak farklı bir biçimde gerçekleşen sanal iletişime yönelmişlerdir. Söz konusu olan sanal iletişim şekli bireylerin bir açıdan kolay bir biçimde sosyalleşmesini sağlarken diğer açıdan da evlilik birliğini tehdit etmeye başlamıştır.¹²⁹ Bu bağlamda sosyal medyanın eşler arası iletişime etkisinin neler olduğu konusuna odaklanmakta yarar vardır. Sosyal medyanın çiftler arası etkileşimi en çok etkilediği konular; birinci olarak çiftlerin birlikte geçirdikleri zamanın yerini sosyal medyada geçirilen zamanın alması, ikincisi ise sosyal medyanın bilinmezlik özelliğiyle sanal aldatmaların yaşanmasına ve eşler arasında güvensizlik duygusunu oluşturmasıdır. Bireylerin çoğunluğu akıllı telefonlardan veya bilgisayarları açar açmaz öncelikle üye oldukları sosyal medya sayfalarına bakmakta ve bu sayfalarda oldukça fazla zaman geçirmektedir. Eşler arasında gerçekleşen bu durum önemli bir iletişim kopukluğuna neden olmaktadır. Çünkü çiftler en sağlıklı iletişim biçimi olan yüz yüze iletişim yerine çağımızın popüleritesi haline gelen sosyal medyada vakit geçirmektedir.¹³⁰ Genel bir ifadeyle, teknolojinin yaygınlaşması ve gelişmesi, sosyal,

¹²⁹ Zeynep Şentürk Dızman, Sosyal Medyanın Boşanmaya Etkileri, **Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)**, 2019, Cilt: 6, Sayı: 4, s.548-555.

¹³⁰ Şentürk Dızman, a.g.e., s.548-555

bireysel ve kültürel hayatın karmaşık bir hale gelmesine neden olmuştur. Teknolojik gelişmeler ekonomik açıdan bazı kolaylıklar sağlamasına rağmen, güven, bağlılık, sevgi, dayanışma, güvenlik ve ilgi gibi konulardan bireylerin yoksun kalmasına yol açmıştır.¹³¹ Bununla birlikte sosyal medya kullanımlarının artması evli çiftler arasında paylaşımı azaltmış ve bunun sonucunda boşanmalar yaşanmaya başlamıştır.¹³² Son yıllarda artan boşanma olaylarının sonuçları incelendiğinde bu sonuçların altında internetin özellikle de sosyal medyanın önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Uzmanlar facebook, twitter ve sosyal medyanın hayatımıza çok fazla girmesiyle aile hayatının olumsuz etkilendiğini iletişimsizliğe neden olan sosyal medyanın boşanmayı tetiklediğini belirtmektedirler.¹³³ Sosyal medya, evlilik birliğinin bozulmasının ve boşanmanın sebepleri arasında oldukça önemli bir yere sahiptir.¹³⁴ Evlilik sınırlarının ihlali olan aldatma,¹³⁵ ister açıkça var olan ister gizli bir durum olsun, evlilikle birlikte verilen sözlerin bozulması anlamına gelmektedir.¹³⁶ Sosyal medya aracılığıyla yapılan aldatma, her zaman boşanma ile sonuçlanmasa da ilişkileri etkilemekte ve birçok çift için bu etkinin acı verici olduğu düşünülmektedir. Sosyal medya, yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası olarak hayatımıza girmiş bulunmaktadır. Bu gerçekliğin toplumsal ve bireysel hayatımızı derinden etkilediği görülmektedir. Sosyal medyanın yapısı nedeniyle büyük bir hızla artan sanal ilişkiler sorumluluk almaktan kaçınan bireylerin evlilikten kaçınmalarına ve eşlerin ayrılmasına neden olabilmektedir. Sonuç olarak, sosyal medyanın boşanma üzerinde ki etkisinin önlenemez bir şekilde artmaya devam ettiği düşünülmektedir. Bu noktada toplum ve bireye çok sayıda görevler düşmektedir. Toplum ve birey olarak öncelikle yapılması gerekenler; sosyal medya kullanıcılarını çocukluktan itibaren bu konuda bilinçlendirmek ve farklı yetenekler geliştirmelerine yardımcı olarak sosyal medyada fazla vakit geçirmelerini önlemektir.

¹³¹ Melike Aktaş ve Zeynep Çopur, Sosyal Medya Kullanımının Eşler Arasındaki Strese Etkisi, **International Journal Of Education Technology and Scientific Researches Issue**, 2018, Sayı: 6, s.144.

¹³² Şentürk Dızman, a.g.e., s.548-555

¹³³ Sema Öngören, Boşanma ve Boşanmanın Erken Çocukluk Dönemi Çocuklar Üzerindeki Etkileri, **Ines Journal**, 2017, Cilt: 4, Sayı: 13, s.75.

¹³⁴ Şentürk Dızman, a.g.e., s.548-555

¹³⁵ Stephen Levine, A Clinical Perspective On Infidelity, **Sexual and Relationship Therapy**, 2005, Cilt: 20, Sayı: 2, s.143-153.

¹³⁶ Richard Bischoff, Infidelity, *Journal of Couple & Relationship Therapy*, **Innovations in Clinical and Educational Interventions**, 2003, Cilt: 2, Sayı: 4, s.73-78.

SONUÇLAR

Sosyal medya 21.yüzyıl teknoloji çağında tüm kesimleri etkisi altına almış bir kavramdır. Sosyal medya, hızlı olması, güncel olması, güvenilir olması, iletişimi kolaylaştırması, kolay güncellenebilir olması, gibi özellikleri sayesinde günümüzde geleneksel medyanın yerini almıştır.

Bu çalışmada sosyal medya sitelerini kullanım durumlarının bireylerin cinsel işlevlerine ve boşanma durumlarına etkisi araştırılmıştır. Araştırma kapsamında öncelikle bireylerin sosyal medya sitelerini kullanma durumları araştırılmıştır. Bu kapsamda varılan sonuçlar aşağıdaki gibidir;

1) Araştırmaya katılan bireylerin sanal tolerans alt boyutu puan ortalaması 34.97 (6.62), sanal iletişim alt boyutu puan ortalaması 27.02 (6.52) olarak tespit edilmiştir. Ortalama değerlere bakıldığında grubun orta düzeyde sanal tolerans ve sanal iletişime sahip oldukları görülmektedir.

2) Araştırmaya katılan bireylerin cinsel doyum toplam puan ortalaması 5.56 (ss=1.81)'dir. Alt boyutlardan ise sıklığinki 4.17 (ss=1.47), iletişiminki 4.06 (ss=1.41), doyumunki 5.58 (ss=2.70), kaçınmanıniki 5.92 (ss=2.59), dokunmanıniki 6.13 (ss=2.29), erken boşalmanıniki 6.64 (ss=2.31), vajinusmusunki 7.56 (ss=3.22), empotansıniki 5.58 (ss=1.90), a3) anorgazmininki 6.38 (ss=2.79) tespit edilmiştir. Ortalama değerlere bakıldığında grubun orta düzeyde cinsel doyuma sahip oldukları görülmektedir.

3) Gerçekleştirdiğimiz araştırmada sıklık, iletişim, doyum, kaçınma ve dokunma puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Sıklık, iletişim, doyum, kaçınma ve dokunma alt ölçeklerindeki bozulmalar artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Erkeklerin erken boşalma ve empotans puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Erkeklerin erken boşalma ve empotans alt ölçeklerindeki bozulmalar artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Kadınların vajinusmus puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Kadınların vajinusmus alt ölçeğindeki bozulmalar artıkça sanal tolerans ve sanal iletişim artmaktadır. Kadınların anorgazmi puanları ile sanal tolerans ve sanal iletişim puanı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Buna göre kadınların orgazm olamama (anorgazmi) durumları ile sosyal medya kullanmaları arasında ilişki yoktur.

4) Bireylerin evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisine göre sanal tolerans alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu farklılık evet diyenlerin sanal tolerans puan ortalamalarının, hayır diyenlerin sanal tolerans puan ortalamalarından yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre bireylerden sosyal medya kullanımının evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisinin olduğunu söyleyenlerin sanal toleransının daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

Bireylerin evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisine göre sanal iletişim alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu farklılık evet diyenlerin sanal iletişim puan ortalamalarının, hayır diyenlerin sanal iletişim puan ortalamalarından yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre bireylerden sosyal medya kullanımının evlilikte yaşanan problemlere ve boşanmaya etkisinin olduğunu söyleyenlerin sanal iletişimlerinin daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, sosyal medya araştırmaya katılan bireyler tarafından kullanılan bir araçtır. Sosyal medya sitelerine erişim sağlayan ve bu sitelerde vakit harcayan birey sayısı azımsanmayacak bir düzeydedir. Bireyler kendi ilgi alanlarına uyan ve eğlenme, iletişim gibi amaçlarını karşılayan sitelere, gruplara, üye olmakta ve genel olarak sosyal medya araçlarını mevcut arkadaşlık iletişimlerini devam ettirme amaçlı kullanmaktadır. Bu durumun bireylerin sosyal hayatlarına olumlu ve olumsuz etkileri bulunmaktadır. Olumsuz açıdan bireylerin cinsel işlev bozukluklarıyla veya boşanma sebepleriyle ilişkisinin olup olmadığının araştırıldığı bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı ve benzer çalışmalara yol açacağı düşünülmektedir.

Yapılacak yeni çalışmalar için öneriler:

1) Konu ile ilgili daha yoğun ve kapsamlı gruplarla başka araştırmalar gerçekleştirilebilir.

2) İstanbul ve Ankara ili içerisinde gerçekleştirilmiş olan bu araştırmaya benzer olarak yapılacak araştırmaların, kültürlerarası farklılıkları da inceleyebileceği için bu yönde de çalışmaların yapılması önerilmektedir.

3) İnsanların cinsel bilgi alabilecekleri; sağlık birimleri, belediyeler, din görevlileri gibi merkezlerin çoğaltılması önerilmektedir.

4) Araştırmada incelenilen değişkenler, günümüz koşullarında büyük bir önemi olan sosyal medya kullanımını ele alması bakımından önemlidir. İlerleyen dönemlerde sosyal medya kullanımı ekseninde farklı değişkenlerle yürütülebilecek yeni çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

ADA Serkan, ÇİÇEK Bahar, KAYNAKYEŞİL Gamze, **Çevrimiçi Sosyal Ağ Sitesi Kullanımını Etkileyen Motive Edici Faktörler Üzerine Bir Araştırma**, XIV. Akademik Bilişim Konferansı, K.Maraş Sütçü İmam Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, Kahramanmaraş, 2012.

ANIL Yaşar, **Boşanma Sebebi Olarak Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2008.

ARIKAN Çiğdem, **Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları**, T.C. Başbakanlık ve Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara, 1996.

BENEDEK Elissa, BROWN Catherina, **Boşanma ve Çocuğunuz: Çocuğunuzun Boşanmanızla Başetmesine Nasıl Yardımcı Olursunuz?**, HYB Yayıncılık, Ankara, 1997.

BUSS David, **The Evolution of Desire: Strategies of Human Mating**, Basic Books, New York, 2003.

FIRINCIK Sakine (Çev.) Bölüm 21: Cinsellik ve cinsel kimlik ile ilgili sorunlar. İçinde: Tangül ÖZCAN Celale ve GÜRHAN Nermin (Çev. Eds.) **Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliğinin Temelleri Kanıta Dayalı Uygulama Bakım Kavramları**, Akademisyen Kitabevi, 6. Baskı, Ankara, 2016.

İNCESU Cem, **Cinsel Yaşam ve Sorunları**, Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği, T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara, 2006.

KÖROĞLU Ertuğrul, Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Tanı Ölçütleri, Hekimler Yayın Birliği, 2013.

KÖROĞLU Ertuğrul, GÜLEÇ Cengiz, **Psikiyatri Temel Kitabı**, 2.Baskı, HYB Basım Yayın, Ankara, 2007.

ÖZGÜVEN İbrahim, **Evlilik ve Aile Terapisi**, PDREM Yayınları, Ankara, 2000.

ÖZGÜVEN İbrahim, **Ailede Yaşam ve İletişim**, PDREM Yayınları, Ankara, 2001.

ÖZTAN Bilge, **Aile Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2004.

PELTEKOĞLU Filiz, **Halkla ilişkiler nedir?**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2012.

TOSUN Nurhan, **İletişim Temelli Marka Yönetimi**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2010.

WALCZAK Yvette, BURNS Sheila, **Boşanma ve Çocuk Üzerine Etkileri**, Özgür Yayınları, İstanbul, 2004.

YÖRÜKOĞLU Atalay, **Aile ve Çocuk**, Özgür Yayınları, İstanbul, 2007.

ZARA Ayten, **Kadınlar, Erkekler ve Çocuklar için Boşanma Terapisi**, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara, 2013.

MAKALELER

AKAR Erkan, Sanal Toplulukların Bir Türü Olarak Sosyal Ağ Siteleri – Bir Pazarlama İletişimi Kanalı Olarak İşleyişi, **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2010, Cilt: 10, Sayı: 1, s.107-122.

AKTAŞ Melike ve ÇOPUR Zeynep, Sosyal Medya Kullanımının Eşler Arasındaki Strese Etkisi, **International Journal Of Education Technology and Scientific Researches Issue**, 2018, Sayı: 6, s.142-153.

AYDIN Mithat ve ÇELİK Türkan, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım ve Doyumlarının İncelenmesi, **Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi**, 2017, Cilt: 3, Sayı: 2, s.82-97.

BABİN Elizabeth, An Examination Of Predictors Of Nonverbal And Verbal Communication Of Pleasure During Sex and Sexual Satisfaction, **Journal of Social and Personal Relationships**, 2012, Sayı: 3, s.270-292.

BAYRAKTUTAN Günseli, BİNARK Mutlu, ÇOMU Tuğrul, DOĞU Burak, İSLAMOĞLU Gözde ve AYDEMİR Aslı, Sosyal Medyada 2011 Genel Seçimleri: Nicel-Nitel Arayüzey İncelemesi, **Selçuk İletişim Dergi**, 2012, Cilt: 7, Sayı: 3, s.15-16.

BİSCHOFF Richard, Infidelity. Journal of Couple & Relationship Therapy, **Innovations in Clinical and Educational Interventions**, 2003, Cilt: 2, Sayı: 4, s.73-78.

CASKURLU Turhan, TASCİ Ali İhsan, RESİM Sefa, SAHİNKANAT Tayfun ve ERGENEKON Erbil, The Etiology Of Erectile Dysfunction And Contributing

Factors İn Different Age Groups İn Turkey, **International Journal of Urology**, 2004, Sayı: 11, s.525–9.

GÜL Şeyda ve DİKEN Emin Hatun, Fen Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılıklarının İncelenmesi. **E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi**, 2018, Cilt: 5, Sayı: 1, s.41-50.

HAZAR Murat, Sosyal Medya Bağımlılığı-Bir Alan Çalışması, **İletişim Kuram Ve Araştırma Dergisi**, 2011, Sayı: 32, s.151-175.

İNCESU Cem, Cinsel İşlevler ve Cinsel İşlev Bozuklukları, Bakırköy Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, **Klinik Psikiyatri**, İstanbul, 2004, Sayı: 3, s. 3- 13.

JOSE Orathinkal ve ALFONS Vansteenwegen, Do Demographics Affect Marital Satisfaction? **Journal of Sex and Marital Therapy**, 2007, Cilt: 33, Sayı: 1, s.73-85.

KARAMAN Kemal ve KURTOĞLU Meltem, Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılığı Hakkındaki Görüşleri, **Akademik Bilişim Konferansı**, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, 2009, s.11-13.

KILIÇ Esra, TAYCAN Okan, BELLİ Ahmet Korkut ve ÖZMEN Mine, Kalıcı Ostomi Ameliyatının Beden Algısı, Benlik Saygısı, Eş Uyumu ve Cinsel İşlevler Üzerine Etkisi, **Türk Psikiyatri Dergisi**, 2007, Cilt: 18, Sayı: 4, s.302-310.

LEVİNE Stephen, A Clinical Perspective On İnfidelity, **Sexual and Relationship Therapy**, 2005, Cilt: 20, Sayı: 2, s.143-153.

MAHJOURİ Bahar, MİRZAEİ Rezvan, AZİZİ Rasoul, JAFARİNİA Mehdi ve ZAHEDİ-SHOOLAMİ Leila, A Cross-Sectional Survey Of Quality Of Life İn Colostomates: A Report From Iran, **Health and Quality of Life Outcomes**, 2012, Sayı: 10, s.136.

MESTON Cindy ve BUSS David, Why Humans Have Sex, **Archives of Sexual Behavior**, 2007, Sayı: 36, s.477-507.

- O'KEEFFE Gwenn, PEARSON Kathleen, The Impact of Social Media on Children, Adolescents and Families, **American Academy of Pediatrics**, 2011, Cilt: 127, Sayı: 4, s.800-804.
- ONİZ Adile, KESKİNOĞLU Pembe ve BEZİRCİOĞLU Incim, The Prevalence And Causes Of Sexual Problems Among Premenopausal Turkish Women, **The Journal Sex Medicine**, 2007, Sayı: 6, s.1575-1581.
- ÖNGÖREN Sema, Boşanma ve Boşanmanın Erken Çocukluk Dönemi Çocuklar Üzerindeki Etkileri, **Ines Journal**, 2017, Cilt: 4, Sayı: 13, s.75.
- SARSAR Fırat, BAŞBAY Makbule, BAŞBAY Alper, Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı, **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2015, Cilt: 11, Sayı: 2, s.419-430.
- ŞAHİN Cengiz, Mustafa Yağcı, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması, **Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)**, 2017, Cilt: 18, Sayı: 1, s.523-538.
- ŞENTÜRK DIZMAN Zeynep, Sosyal Medyanın Boşanmaya Etkileri, **Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)**, 2019, Cilt: 6, Sayı: 4, s.548-555.
- TEKTAŞ Nejla, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma, **Tarih Okulu Dergisi**, 2014, Cilt: 7, Sayı: 17, s.851-870.
- TORUN Fuat, TORUN Sebahat, ÖZAYDIN Nilüfer, Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler. **Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi**, 2011, Sayı: 24, s.24-31.
- TUĞRUL Ceylan, ÖZTAN Nedret, Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin Standardizasyon Çalışması, **Türk Psikiyatri Dergisi**, 1993, Sayı: 2, s.83-88.
- TUREL Ofir ve SERENKO Alexander, The Benefits And Dangers Of Enjoyment With Social Networking Websites, **European Journal of Information Systems**, 2012, Cilt: 21, Sayı: 5, s.512- 528.
- TUTKUN-ÜNAL Aylın ve DENİZ Levent, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığının İncelenmesi, **Route Educational and Social Science Journal**, 2016, Cilt: 3, Sayı: 2, s.155-181.

VURAL Beril ve BAT Mikail, Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma, **Journal Of Yasar University**, 2010, Cilt: 5, Sayı: 20, s.3348-3382.

YEGEN Ceren, Demokratik ve Yeni Bir Kamusal Alan Olarak Sosyal Medya, **Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2013, Cilt: 1, Sayı: 2, s.119-135.

YILMAZSOY Burak ve KAHRAMAN Mehmet, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Facebook Örneği, **Journal of Instructional Technologies & Teacher Education**, 2017, Cilt: 6, Sayı: 1, s.9-20.

TEZLER

ABALI Serpil, Boşanmak İçin Başvuran Kadınların Evlilikteki Cinsel Yaşamlarını Boşanma Nedeni Olarak Görme Durumları, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2006. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

AKTAŞ Özgül, Boşanma Nedenleri ve Boşanma Sonrasında Karşılaşılan Güçlükler, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2011. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

AY Seniha, Birliktelikleri Devam Eden Ailelerin Yapı ve İşlevleri ile Boşanmış Ailelerin Yapı ve İşlevlerinin Karşılaştırılması, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, 2000. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

AYDIN Derya, Sağlık Çalışanı Evli Kadınlarda Cinsel Mitlere İnanma Durumu ve Cinsel İşlev Bozuklukları, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2012. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

BASAT Çağla, An Exploration Of Marital Satisfaction, Locus Of Control and Self-Esteem As Predictors Of Sexual Satisfaction. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2004. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

CEVİZ Hatice, Bipolar I Bozukluğu Olan Hastalarda ve Eşlerinde Cinsel İşlev Bozukluğu ve Etkileyen Faktörler, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Edirne, 2013. **(Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi)**

COŞUT-ÇAKMAK Ayşen, Vajinismus Tanısı ile İzlenen Çiftlerde Mizaç ve Karakter Özellikleri ile Yakın İlişki Stilleri, T.C. Sağlık Bakanlığı Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, 2010. **(Yayımlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi)**

ÇAKIR Berna, Yetişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığı, Narsisizm Ve Empati Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

ÇAM Emre, Öğretmen Adaylarının Eğitsel ve Genel Amaçlı Facebook Kullanımları ve Facebook Bağımlılıkları (SAÜ Eğitim Fakültesi Örneği), Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya, 2012. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

ENİ Şeymanur, Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanma Sıklığının Yalnızlık Algılarına Etkisi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

GÜLSEREN Güray, Psikiyatrik Hasta Popülasyonunda Cinsel İşlev Bozuklukları, Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Afyonkarahisar, 2010. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

KANKAYA Damla, Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Cinsel Yaşantılar, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

KARABAĞ Seda, Evli Bireylerin Evlilik Sürelerinin Cinsel Doyum ve Evlilik Uyumu İlişkisi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

KAYA Tebrike, İstanbul'da Yaşayan Boşanmış Kadın ve Erkeklerin Boşanma Deneyimleri, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

KILIÇ Leyla, Evli Çiftlerde, Cinsel İşlev Bozuklukları ile Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

MUTLU Elif, Vajinismus Tanısı Alan Hastaların Sosyodemografik Özelliklerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Öyküleri, Cinsel Doyum Düzeyleri ve Eş Değerlendirme Biçimleriyle Karşılaştırılması, İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Malatya, 2009. **(Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi)**

ÖZCAN Sevda Gizem, Evli Bireylerin Cinsiyete Göre Aldatma Eğilimleri, Evlilik Doyum Düzeyleri ve Cinsel Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

ÖZDEN Salih, Boşanma Sebepleri Bakımından Aile İçi Şiddet, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

SOYDAŞ Ebru, Cinsel Tutumların Evlilik Uyumuna ve Cinsel İşlev Bozukluklarına Etkisi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

ŞAHBAZ Tuğçe, Cinsel Mitlerin Cinsel İşlev Bozukluğu ve Kaygı Üzerinde Etkisi, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

ŞENTÜRK Erman, Sosyal Medya Bağımlılığının, Depresyon, Anksiyete Bozukluğu, Karışık Anksiyete ve Depresif Bozukluk Hastaları ile Kontrol Grubu Arasında Karşılaştırılması ve Kullanıcıların Kişilik Özellikleriyle İlişkinin Araştırılması, Gazi Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara, 2017. **(Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi)**

TASHBULATOVA Dinara, İnfertil Kadınlarda Cinsel Fonksiyonlara Etki Eden Faktörler, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı, Adana, 2007. **(Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi)**

TERZİ Şehman, Sosyal Medyada Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Yalnızlık ve Kişilerarası İlişkiler Açısından İncelenmesi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

ÜNLÜ Zeynep Rabia, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Psikolojik Dayanıklılık, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018. **(Yüksek Lisans Tezi)**

VURAL Bilgin, Evlilik Öncesi Cinsel Danışmanlık Programının Yeni Evli Çiftlerin Cinsel Doyumuna Etkisi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2007. **(Yayımlanmamış Doktora Tezi)**

ZİYA Ayşe, Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Bilgi Düzeyleri ve Cinsel Tutumları Arasındaki İlişkiler, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015. **(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**

EKLER

EK-A) KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz

 Kadın Erkek

2. Kaç Yaşındasınız?

 18-29 30-39 40-49 50+

3. Eğitim durumunuz nedir?

 Okur-yazar değil Ortaokul mezunu Yalnızca okur -yazar Lise mezunu İlkokul mezunu Üniversite mezunu ve üstü

4. Çalışıyor musunuz?

 Evet Hayır Emekli

5. Size göre ekonomik durumunuz aşağıdaki seçeneklerden hangisine uygundur?

 İyi Orta Kötü

6.Eşinizle nasıl evlendiniz?

 Görücü usulü Anlaşarak Zorla (Ailenin ya da başkalarının zorlaması) Kaçarak

7. Çocuğunuz var mı?

 Evet Hayır

8. Eşinizle yaşadığınız çatışmalar sırasında şiddete başvurduunuz mu?

() Sık sık () Arada sırada () Çok seyrek () Hiçbir zaman

9. Eşinizle yaşadığınız çatışmalar sırasında eşiniz şiddete başvurdu mu?

() Sık sık () Arada sırada () Çok seyrek () Hiçbir zaman

10. Evlilik problemlerinizi çözmek için daha önce herhangi bir yardım aldınız mı?

() Hayır () Psikologdan/ Psikiyatrdan () Aile Danışmanından

() Aile yakını / akrabadan () Arkadaş / dosttan () Diğer (belirtiniz).....

11. Kim boşanma talebinde bulundu?

() Ben () Eşim () Diğer

12. Evliliğinizde yaşadığınız problemlerde ve boşanmanızda sosyal medyanın etkisinin olduğunu düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

EK2-B) GRCDÖ ERKEK FORMU

1. Haftada iki defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

2. Eşinize cinsel ilişkinizde nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söylemekte güçlük çeker misiniz?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

3. Cinsel açıdan kolaylıkla uyarılır mısınız?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

4. Cinsel birleşme sırasında çok çabuk boşalacağınızı hissederseniz bunu geciktirebilir misiniz?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

5. Eşinizle cinsel yaşantınızda monotonluktan şikayetçi misiniz?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

6. Eşinizin cinsel organını okşamaktan hoşlanmadığınız olur mu?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

7. Eşiniz cinsel ilişkiye girmek istediğinde endişe ve huzursuzluk duyar mısınız?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

8. Eşinizle cinsel birleşmeden zevk alır mısınız?

a) Hiçbir zaman b) Nadiren c) Bazen d) Çoğu zaman e) Her zaman

9. Eşinize cinsel ilişkide nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığını sorar mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

10.Penisinizin sertleşmediği olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

11.Cinsel yaşantınızda eşinizle aranızda aşk ve duygusallığın yeterli olmadığını hissediyor musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

12.Eşinizin cinsel organınızı okşamasından zevk alıyorsunuz mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

13.Cinsel birleşme sırasında çok çabuk boşalmayı engelleyebilir misiniz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

14.Eşinizle cinsel ilişkiye girmekten kaçınmaya çalıştığınız olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

15.Eşinizle cinsel ilişkinizi yeterince doyum verici buluyor musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

16.Eşinizle cinsel birleşme öncesinde sevişme sırasında sertleşme olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

17.Haftalarca hiç cinsel ilişkiye girmediğiniz olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

18.Eşinizle karşılıklı mastürbasyon (elle doyum) yapmaktan hoşlanırsınız mı?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

19.Eşinizle cinsel ilişkiye girmek isterseniz ilk adımı siz atar mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

20.Eşinizin sizi kucaklaması ve okşamasının hoşunuza gitmediği olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

21.İstediğiniz sıklıkta cinsel birleşmede bulunuyor musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

22.Eşinizle cinsel ilişkiye girmeyi reddettiğiniz olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

23.Cinsel birleşme sırasında sertleşmenin kaybolduğu olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

24.Cinsel birleşmenin hemen başında istemediğiniz halde boşaldığınız olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

25.Eşinizi kucaklamak ve okşamaktan hoşlanır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

26.Cinselliğe karşı ilgisizlik hisseder misiniz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

27.Henüz cinsel birleme başlamadan istemediğiniz halde boşaldığınız olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

28.Sevişme esnasında sizin yada eşinizin davranışlarından tiksinti duyduğunuz olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

GRCDÖ KADIN FORMU

1.Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?

a) Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d) Çoğu zaman e)Her zaman

2.Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

3.Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında) ?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

4.Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

5.Sizce, sizin ve eşinizin ön sevişmeye (öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

6.Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

7.Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

8.Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşıyor mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

9.Eşinize sarılıp, vücudunuzu okşamaktan zevk alır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

10.Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkar bulur musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

11.Gerekirse rahatsızlık ve acı duymaksızın, parmağınızı cinsel organınızın içine sokabilir misiniz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

12.Eşinizin cinsel organına dokunup okşamaktan rahatsız olur musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

13.Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde rahatsız olur musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

14.Sizin için doyuma (orgazma) ulaşmanın mümkün olmadığını düşünür müsünüz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

15.Haftada iki defadan fazla cinsel ilişkide bulunur musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

16.Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

17.Eşinizin cinsel organı, sizin cinsel organınıza rahatsızlık vermeden girebilir mi?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

18.Eşinizle cinsel ilişkide sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

19.Eşinizin, cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

20.Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

21.Ön sevişme sırasında eşiniz bızırınızı (klitoris) uyardığında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

22.Sevişme boyunca, sadece cinsel birleşme için ayrılan süre sizin için yeterli mi?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

23.Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

24.Kendi cinsel organınızın, eşinizin derine girmesini engelleyecek kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

25.Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

26.Sevişme sırasında cinsel organınızda ıslaklık olur mu?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

27.Cinsel birleşme anında hoşlanır mısınız?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

28.Cinsel birleşme anında doyum (orgazma) ulaşıyor musunuz?

a)Hiçbir zaman b)Nadiren c)Bazen d)Çoğu zaman e)Her zaman

EK-C) Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu (SMBÖ-YF)

AÇIKLAMA: Aşağıda internette sosyal medya kullanımıyla ilgili çeşitli durumlar verilmiştir. Sizden, her ifadeyi dikkatlice okumanız ve kendiniz için en doğru olan ifadenin üzerine X işaretini koymanız istenmektedir. Lütfen boş madde bırakmayınız ve her durum için bir işaretleme yapınız.

- ① Bana Hiç Uygun Değil ② Bana Uygun Değil ③ Kararsızım
④ Bana Uygun ⑤ Bana Çok Uygun

1	Sosyal medyayı gerçek dünyadan bir kaçış olarak görüyorum.	①	②	③	④	⑤
2	Sosyal medyada planladığımdan daha uzun süre kalırım.	①	②	③	④	⑤
3	Kendimi mutsuz hissettiğim zamanlarda sosyal medyada olmak beni rahatlatır.	①	②	③	④	⑤
4	Sosyal medyada çok zaman geçirdiğimden işlerimi aksatıyorum.	①	②	③	④	⑤
5	Sosyal medyaya gerekmedikçe girmem.	①	②	③	④	⑤
6	Sosyal medya yüzünden verimliliğimin azaldığını fark ediyorum.	①	②	③	④	⑤
7	Sosyal medyada çok zaman geçirdiğim için çevremdekiler beni eleştirirler.	①	②	③	④	⑤
8		①	②	③	④	⑤
9	Sosyal medyada iken kendimi özgür hissediyorum.	①	②	③	④	⑤
10	Sabah uyandığında ilk işim sosyal medyaya girmek olur.	①	②	③	④	⑤
11	Sosyal medya kullanmayı sevmiyorum.	①	②	③	④	⑤
12	Güncel olaylardan haberdar olmak için sosyal medyadan ayrılamıyorum.	①	②	③	④	⑤
13	Çevremde birileri varken bile, sosyal medyada olmayı tercih ederim.	①	②	③	④	⑤
14	Özel bazı duyuruları görebilmek ya da paylaşabilmek için sosyal medyada daha çok zaman geçiriyorum.	①	②	③	④	⑤
15	Sosyal medyadan dolayı aile üyelerini ihmal ettiğim olur.	①	②	③	④	⑤
16	İnsani amaçlı sosyal projelerde yer almak için sosyal medyayı kullanmaktan kendimi alamıyorum.	①	②	③	④	⑤
17	Sosyal medyada bağlantı kurduğum insanlara kendimi daha iyi anlatıyorum.	①	②	③	④	⑤
18	Sosyal medyadaki arkadaşlıkları gerçek yaşamdaki arkadaşlıklara tercih ederim.	①	②	③	④	⑤
19	Sosyal medya gruplarıyla iletişim halinde olabilmem için sosyal medyayı daha uzun süre kullanırım.	①	②	③	④	⑤
20	Çeşitli sosyal duyarlılıklar konusunda çabuk haberdar olma isteği beni daha çok sosyal medyada olmaya itiyor.	①	②	③	④	⑤

ÖZGEÇMİŞ

Gölsen ÜSTDAĞ 3 Haziran 1993'de İstanbul Bakırköy'de doğdu. İlk ve ortaokulu Beylikdüzü'nde tamamlamıştır. Lise eğitimini ise Silivri-Hasan Sabriye Gümüş Anadolu Lisesi'nde tamamladıktan sonra, üniversite eğitimini tam burslu olarak kazandığı Gelişim Üniversitesi Psikoloji Bölümünden 2016 yılında mezun olarak tamamlamıştır. Lisans eğitimini tamamladıktan sonra Klinik Psikoloji bölümü yüksek lisans eğitimine başlamıştır. 2016 yılından beri çeşitli yerlerde mesleğini icra etmektedir.

